

3. februar 2025

Samlenotat vedrørende rådsmødet (ECOFIN) den 18.02.2025

- 1) Rådskonklusioner vedr. det europæiske semester samt godkendelse af anbefalinger til euroområdet 2
KOM(2024) 702, KOM(2024) 704
Materialet er udarbejdet af Økonomiministeriet
- 2) Implementering af EU's fælles finansielle regler 12
KOM(2025)14, KOM(2025)15
Materialet er udarbejdet af Økonomiministeriet
- 3) Økonomiske og finansielle konsekvenser af Ruslands invasion af Ukraine 23
KOM-dokument foreligger ikke
Materialet er udarbejdet af Økonomiministeriet, Finansministeriet og Udenrigsministeriet
- 4) Implementeringen af genopretningsfaciliteten (RRF) 35
KOM(2020)408, KOM(2022)231, KOM(2025)21, KOM(2025)25
Materialet er udarbejdet af Økonomiministeriet
- 5) Kommissionens konkurrenceevnekompasset 43
KOM(2025) 30
Materialet er udarbejdet af Økonomiministeriet og Erhvervsministeriet

Dagsordenspunkt 1: Rådskonklusioner vedr. det europæiske semester samt godkendelse af anbefalinger til euroområdet

KOM(2024) 702, KOM(2024) 704

1. Resume

ECOFIN ventes 18. februar 2025 at vedtage rådskonklusioner vedr. Kommissionens varslingsrapport under proceduren for makroøkonomiske ubalancer. Konklusionerne vil bl.a. fungere som input til Kommissionens kommende dybdegående analyser af potentielle ubalancer for de lande, der blev udpeget til videre analyse i Kommissionens varslingsrapport om potentielle ubalancer i EU-landene af 17. december 2024. Konklusionerne ventes generelt at dele Kommissionens analyse i varslingsrapporten og notere sig vurderingen af, at der er risiko for ubalancer i ti EU-lande (Rumænien, Cypern, Grækenland, Italien, Nederlandene, Slovakiet, Sverige, Tyskland, Ungarn og Estland). Danmark vurderes ikke at have risiko for makroøkonomiske ubalancer i Kommissionens varslingsrapport og udpeges derfor ikke til nærmere analyse.

Endelig ventes eurolandene at godkende økonomisk-politiske anbefalinger til euroområdet som helhed for 2025. Anbefalingerne fokuserer på 1) konkurrenceevne, 2) robusthed i EU, herunder økonomisk robusthed og 3) makroøkonomisk og finansiel stabilitet. Anbefalingerne vil danne baggrund for de landespecifikke anbefalinger til de enkelte eurolande, der ventes vedtaget i juni 2025 (som led i landespecifikke anbefalinger til alle EU-landene).

Regeringen kan overordnet støtte rådskonklusionerne om varslingsrapporten med det ventede hovedindhold og noterer sig anbefalingerne til euroområdet som helhed. Regeringen finder det generelt vigtigt, at EU-landene fokuserer på at få nedbragt makroøkonomiske ubalancer, herunder særligt ved at gennemføre strukturreformer.

2. Baggrund

Det europæiske semester 2025 blev indledt 17. december 2024 med offentliggørelsen af Kommissionens efterårspakke, der indeholdt varslingsrapporten om makroøkonomiske ubalancer (*Alert Mechanism Report, AMR*) og udkastet til Rådets økonomisk-politiske anbefalinger til euroområdet som helhed (*Euro Area Recommendations, EAR*).

Kommissionens **varslingsrapport for 2025** udgør første skridt i implementeringen af samarbejdet om makroøkonomiske ubalancer i 2025, den såkaldte *makroubalanceprocedure* (*Macroeconomic Imbalance Procedure, MIP*). I varslingsrapporten udpeges de lande, som Kommissionen vurderer har risici for makroøkonomiske ubalancer til såkaldte dybdegående analyser. Vurderingerne i varslingsrapporten tager bl.a. udgangspunkt i et scoreboard med makroøkonomiske variable, der vurderes at kunne indikere risici for makroøkonomiske ubalancer i EU-landene, *jf. bilag 1*.

I varslingsrapporten for 2025 udpeges ti lande til dybdegående analyse. Det er bl.a. tale om de ni lande, der blev vurderet til at have ubalancer i Kommissionens dybdegående analyser fra juni 2024 (Rumænien, Cypern, Grækenland, Italien, Nederlandene, Slovakiet, Sverige, Tyskland og Ungarn), som generelt vurderes udfordret af de samme ubalancer, som blev identificeret i de seneste dybdegående analyser. Der er bl.a. tale om ubalancer vedr. privat og offentlig gæld, betalingsbalancer og huspriser. For en oversigt over konklusioner i de dybdegående analyser fra 2024 henvises til *bilag 2*. Derudover vurderes Estland at have risiko for udvikling af nye makroøkonomiske ubalancer, hvorfor landet udpeges til nærmere analyse. Det er særligt konkurrenceevnen, høj inflation, underskud på betalingsbalancen, stigende boligpriser og høj privat boliggæld som vurderes at udfordre Estlands økonomi og medføre risici for nye ubalancer. Kommissionen fremhæver ikke yderligere lande.

De dybdegående analyser ventes offentliggjort i maj 2025. I de dybdegående analyser gennemføres en grundigere vurdering af, i hvilket omfang det pågældende land er påvirket af ubalancer og af disses karakter og risici.

Kommissionens dybdegående analyser vil – hvis et land vurderes at opleve ubalancer – give anledning til konkrete landespecifikke anbefalinger om korrektion af disse ubalancer som del af de samlede landespecifikke anbefalinger til det pågældende land. Ved særligt alvorlige ubalancer vil der i sidste ende kunne blive tildelt henstillinger om at korrigere ubalancerne (makroudbalanceprocedurens korrigerende del).¹

Om Danmark vurderer Kommissionen i varslingsrapporten overordnet set, at dansk økonomi ikke giver anledning til en dybdegående analyse. Danmark er således ikke påvirket af ubalancer i makroudbalanceprocedurens forstand. Dette er på linje med Kommissionens vurdering af Danmark de seneste mange år. Kommissionen bemærker samtidig om Danmark, at indikatorerne vedr. betalingsbalancen, privat gæld og gælden blandt ikke-finansielle virksomheder kan vise tegn på risici og kræver øget opmærksomhed, men at risiciene generelt vurderes begrænsede.

I Kommissionens udkast til **anbefalinger til euroområdet** er fokus på 1) konkurrenceevne, 2) robusthed i EU, herunder økonomisk robusthed og 3) makroøkonomisk og finansiell stabilitet. Anbefalingerne til euroområdet som helhed vil danne baggrund for de landespecifikke anbefalinger til de enkelte eurolande som led i landespecifikke anbefalinger til alle EU-landene, der ventes

¹ Hvis der vurderes at foreligge uforholdsmæssigt store ubalancer, kan der således åbnes en procedure, hvor Rådet efter et forslag fra Kommissionen vedtager en henstilling til det pågældende land om at korrigere disse ubalancer. I opfølgningen på en henstilling skal det pågældende land fremlægge handlingsplaner, og Rådet skal løbende tage stilling til, hvorvidt det pågældende land har taget effektive tiltag mhp. korrektion af ubalancerne. Makroudbalanceproceduren har endnu ikke været benyttet til at give henstillinger om korrektion af ubalancer.

vedtaget i juli 2025. Anbefalingerne til eurolandene som helhed godkendes alene af eurolandene.

Kommissionens varslingsrapport og anbefalingerne til euroområdet som helhed blev præsenteret på ECOFIN 21. januar 2025, jf. samlenotat af 9. januar 2025.

3. Formål og indhold

ECOFIN ventes på mødet 18. februar 2025 at vedtage konklusioner om Kommissionens varslingsrapport om makroøkonomiske ubalancer for 2025. Eurolandene skal desuden godkende de økonomisk-politiske anbefalinger til euroområdet som helhed.

Rådskonklusioner om varslingsrapporten 2025

Rådskonklusionerne vedr. varslingsrapporten ventes at lægge vægt på følgende:

- Rådet understreger, at der igen er moderat økonomisk vækst i EU, samt at inflationen er blevet reduceret. Rådet noterer sig de divergerende vækstrater på tværs af EU-landene og varierende stigninger i prisniveauerne. Rådet fremhæver, at der fortsat er blevet skabt arbejdspladser gennem de seneste år. Væksten i arbejdskraftsproduktiviteten er dog aftaget, og enhedsomkostningerne er steget i de fleste lande. Rådet understreger, at de makroøkonomiske og geopolitiske omstændigheder forbliver udfordrende og usikre, hvilket medfører risici ift. udviklingen af makroøkonomiske ubalancer.
- Rådet understreger vigtigheden af fortsat implementering af proceduren for makroøkonomiske ubalancer (MIP) for at identificere, forebygge og nedbringe ubalancer, der enten har eller potentielt kan få en negativ indflydelse på et EU-land eller EU som helhed. Rådet byder varslingsrapporten for 2025 velkommen.
- Rådet hilser analysen i varslingsrapporten velkommen, herunder dennes fokus på EU og euroområdet som helhed. Rådet fremhæver, at rapporten er baseret på den uændrede forordning vedr. proceduren for makroøkonomiske ubalancer samt Kommissionens fremadskuende, økonomiske læsning af procedurens økonomiske variable for 2023 samt det nyligt opdaterede scoreboard. Rådet anerkender samtidig usikkerheden ved prognose og vigtigheden i både at vurdere niveauer og udviklinger i de økonomisk variable.
- Rådet deler varslingsrapportens vurdering vedr. udviklingen af makroøkonomiske ubalancer og nye risici. Rådet anerkender, at selvom forbrugerprisstigningerne er aftaget, er der stadigvæk substantielle forskelle i prisudviklingerne på tværs af EU-landene, dog i mindre omfang end ved højdepunktet i 2022. Rådet anerkender, at gennem de seneste år har et antal EU-lande oplevet kraftige stigninger i deres pris- og omkostningsniveauer, hvilket udgør en risiko ift. disse landes konkurrenceevne. Rådet anerkender, at udviklingen i den ikke-omkostningsrelaterede konkurrenceevne også er relevant, og at denne generelt skal forbedres på tværs af EU.

- Rådet anerkender, at virksomhedernes og husholdningers gæld som andel af BNP fortsat faldt kraftigt i 2023, hvilket hovedsageligt skyldtes nævnereffekten sfa. høj inflation. Denne nævnereffekt ventes at aftage, i takt med at inflationen aftager. Rådet noterer sig de stigende låneomkostninger fra 2022 til 2024 og de efterfølgende rentenedsættelser i midten af 2024. Rådet fremhæver, at virksomhedernes investeringer forbliver lave, men ventes at stige, i takt med at efterspørgslen stiger, og finansierings- og rammebetingelserne forbedres. Rådet anerkender, at huspriserne fortsat er høje i flere EU-lande trods nylige fald. Rådet understreger, at EU's banksektor fortsat er modstandsdygtig, herunder pga. et vedvarende lavt niveau af misligholdte lån.
- Rådet noterer sig, at de offentlige investeringer er steget i de fleste EU-lande. Rådet byder det velkommen, at de offentlige gældskvoter er blevet reduceret i 2023, herunder i de fleste lande med høj gæld, selvom de er forblevet højere end før pandemien i mange EU-lande. Rådet anerkender, at den offentlig gæld primært blev nedbragt som følge af høj inflation og nominal vækst, samt at gældsnedbringelsen ventes at bremse op som følge af lavere inflation og nominal BNP-vækst.
- Rådet bemærker, at betalingsbalancerne blev styrket i næsten alle EU-lande i 2023, hovedsageligt på grund af de aftagende energipriser og den afdæmpede indenlandske efterspørgsel. I flere lande er betalingsbalanceunderskuddene dog fortsat højere, end hvad der kan forklares af de fundamentale økonomiske forhold. Rådet fremhæver, at der forekommer en stigende divergens mellem EU-landene, som følge af de stigende betalingsbalanceoverskud, mens andre lande har substantielle betalingsbalanceunderskud, der er større end før pandemien. Rådet anerkender, at nettoudlandsformuen steg i de fleste EU-lande i 2023, men at udenlandsgælden kan stige igen i flere EU-lande. Rådet anerkender, at stigningen i nettoformuen i nogle få euro-lande ligger til grund for forbedringen i nettoformuen i euroområdet som helhed.
- Rådet noterer sig Kommissionens hensigt om at foretage dybdegående analyser af ubalancer af ni EU-lande, hvor det er blevet vurderet, at der var ubalancer eller store ubalancer i 2024, samt i et yderligere EU-land. Rådet opfordrer til at offentliggøre de dybdegående analyser i begyndelsen af foråret.
- Rådet opfordrer til en effektiv implementering af proceduren for makroøkonomiske ubalancer. Rådet understreger, at proceduren for makroøkonomiske ubalancer skal være konsistent med de nye finanspolitiske regler. Rådet understreger behovet for at en helhedsorienteret tilgang til vurderingerne af makroøkonomiske ubalancer. Rådet understreger, at rettidige politiske tiltag er afgørende, herunder implementeringen af reformer og investeringer anbefalet i de landespecifikke anbefalinger under det europæiske semester.
- Rådet fremhæver, at forebyggelse og nedbringelse af makroøkonomiske ubalancer øger EU-landenes evne til at imødegå økonomiske stød og understøtter økonomisk konvergens i EU. Rådet understreger, at reduktionen af ubalancer bidrager til den europæiske økonomis resiliens og kan medføre positive afsmittende effekter på tværs af EU.

Vedtagelse af anbefalinger til euroområdet som helhed for 2025

Eurolandene ventes at godkende økonomisk-politiske anbefalinger til euroområdet som helhed på linje med Kommissionens udkast af 17. december 2024:

1. Fsva. konkurrenceevnen anbefales eurolandene at øge produktiviteten ved at kanalisere ressourcer til højproduktive sektorer og sektorer med potentiale for høj produktivitet. Konkret anbefales det at forbedre de europæiske vare- og servicemarkeder og styrke EU's evne til at facilitere skabelsen af nye virksomheder og anvendelsen og udviklingen af ny og innovativ teknologi, herunder digital og grøn teknologi. Desuden anbefales det at understøtte kommercialiseringen af europæiske virksomheders forskning og udvikling. Ydermere anbefales eurolandene at styrke betingelserne for europæiske virksomheders effektivitet, herunder via stordriftsfordele, ved yderligere integration af det indre marked, en reduktion af de administrative byrder for erhvervslivet og fjernelse af investeringsbarrierer i EU. Eurolandene anbefales tillige at målrette industripolitik til strategisk vigtige sektorer og teknologier. Dette for at sikre, at statsstøtten bidrager positivt til EU's konkurrenceevne og EU's åbne strategiske autonomi og ikke negativt påvirker den fri konkurrence på det indre marked.

Eurolandene anbefales også at udvikle en såkaldt opsparings- og investeringsunion i EU, herunder ved at styrke båndene mellem arbejdet med EU's Kapitalmarkedsunion ('*Capital Markets Union*', CMU) og Bankunion (BU). Hvad angår BU anbefales det særligt at færdiggøre reformen af rammerne for krisehåndteringen af nødlidende banker og de nationale indskydergarantiorordninger. Hvad angår CMU anbefales det særligt at sikre implementeringen af CMU-handlingsplanen fra 2020 og opnå fremdrift med de initiativer, Eurogruppen har identificeret for at sikre en konkurrencedygtig og konsistent regulering og tilsyn med kapitalmarkedet. I relation til CMU anbefales det også at sikre tilstrækkelige finansieringsmuligheder så virksomheder kan vokse og investere, herunder særlig innovative små og mellemstore virksomheder, at øge investeringsmulighederne for detailinvestorerne samt at mobilisere og tiltrække venturekapital både i og uden for EU, særligt til europæiske opstartsvirksomheder og virksomheder med skaleringspotentiale.

Eurolandene anbefales ligeledes at understøtte efteruddannelse og omskoling af arbejdsstyrkerne for at sikre produktivitet og en retfærdig grøn og digital omstilling. Samtidig anbefales det at sikre deltagelse på arbejdsmarkedet for særligt underrepræsenterede grupper, herunder vha. aktive arbejdsmarkedspolitikker og at forbedre uddannelses- og efteruddannelsespolitikken, herunder for erhvervsuddannelser, for at sikre en bedre sammenhæng mellem udbuddet og efterspørgslen af bestemte typer arbejdskraft.

Eurolandene anbefales derudover at fremme investeringer i kritisk teknologi og infrastruktur og prioriterede sektorer, såsom den grønne og digitale

sektor, og mobiliseringen af private og offentlige midler til opbygningen af EU's egen forsvarsevne. Tillige anbefales det at stimulere investeringer i forskning og udvikling, særligt ved at facilitere private investeringer vha. bedre rammebetingelser for investeringer, strukturreformer og bedre koordinering mellem private og offentlige investorer, herunder på EU-niveau. Eurolandene anbefales også fortsat implementering af EU's genopretningsplan (RRF) og den fulde udmøntning af EU's samhørighedsmidler. Endeligt anbefales eurolandene at øge effektiviteten af produktivitetspolitikker ved at sikre tilstrækkelig identificering, koordinering og prioritering af politiktiltag, herunder ved bedre involvering af lokale og regionale myndigheder og bedre udnyttelser af nationale produktivetsråd.

2. Fsva. robusthed, herunder økonomisk robusthed, anbefales eurolandene at øge arbejdsmarkedsdeltagelsen for underrepræsenterede grupper, herunder ved at fjerne forhindringer for deres deltagelse og øge kvaliteten og tilgængeligheden af børnepasnings- og undervisningstilbud. Desuden anbefales de at facilitere lovlig migration fra tredjelande i sektorer med arbejdskraftsmangel. En understøttelse af en bæredygtig løn- og produktivitetsvækst anbefales også, særligt inden for lav- og mellemindkomster. Lønforhandlinger bør derfor overvejes i forhold til konkurrenceevne i de respektive eurolande. Eurolandene anbefales derudover at lette skattetrykket på arbejdsindkomster, at fattigdom bekæmpes, herunder vha. sikring og styrkelse af den sociale beskyttelse samt adgang til billige boliger. Eurolandene anbefales tillige at udvikle og implementere EU-strategier, der kan komplementere nationale strategier vedr. elektrificering og den grønne omstilling, herunder vha. en stor udvidelse af produktionen af vedvarende energi og yderligere reduktioner i brugen af importeret fossil energi. Et tilstrækkelig og effektivt elforsyningsnet, særligt på tværs af grænser, fremhæves som særligt vigtigt for at forbinde producenter og forbrugere på tværs af geografiske områder. Eurolandene anbefales også at lave tiltag, der sikrer et godt beredskab mod krisehændelser fra bl.a. klimaforandringer og andre naturrelaterede risici, særlig i de mest udsatte egne af EU.
3. Fsva. makroøkonomisk og finansiell stabilitet anbefales eurolandene at efterleve de nye finanspolitiske regler og forbedre gældsholdbarheden ved sikre overholdelse af udgiftsstierne i Rådets henstillinger vedr. eurolandenes respektive mellemfristede planer. Efterlevelse af de finanspolitiske regler vil sikre en overordnet kontraktiv finanspolitik i euroområdet i 2025 og 2026. Eurolandene anbefales også at styrke kvaliteten og effektiviteten af de offentlige udgiftspolitikker og indtægtsforøgende tiltag, herunder ved at sænke skatten på arbejde for i stedet at hæve skatten på andre og mindre forvridende dele af skattebasen samt ved at gennemføre tiltag, der mindsker skatteundgåelse og –svig. Eurolandene anbefales også at overvåge udviklingen i makrofinansielle risici og styrke det makroprudentielle tilsyn med den del af den finansielle sektor, der ikke udgøres af banker.

Rådskonklusionerne, varslingsrapporten og anbefalingerne til euroområdet som helhed forberedes på teknisk niveau frem til ECOFIN og vil kunne blive justeret ift. ovenstående forventede hovedindhold.

4. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret og lovgivningsmæssige konsekvenser

Ikke relevant.

7. Økonomiske konsekvenser

Rådskonklusionerne om varslingsrapporten og anbefalingerne til euroområdet som helhed har ikke i sig selv statsfinansielle konsekvenser.

Det makroøkonomiske samarbejde og overvågning under det europæiske semester vil kunne have positive samfundsøkonomiske og erhvervsøkonomiske konsekvenser, i det omfang det bidrager til at understøtte bæredygtig vækst og beskæftigelse i EU-landene.

8. Høring

Sagen har ikke været i ekstern høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

EU-landene ventes generelt at kunne støtte rådskonklusionerne vedr. varslingsrapporten.

Der ventes blandt eurolandene enighed om anbefalinger til euroområdet som helhed, der generelt ligger på linje med Kommissionens udkast.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter rådskonklusionerne med det ventede hovedindhold.

Regeringen deler generelt vurderingerne i varslingsrapporten, herunder at Danmark ikke vurderes at have risici for makroøkonomiske ubalancer. Regeringen støtter indsatsen med at nedbringe makroøkonomiske ubalancer, så betingelserne for europæisk vækst styrkes, og EU-landenes økonomier bliver mere robuste, herunder ift. at håndtere økonomiske tilbageslag.

Regeringen noterer sig anbefalingerne til euroområdet som helhed, som alene vedtages af eurolandene.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Samlenotat om Kommissionens varslingsrapport og udkast til euroområdeanbefalinger for 2025 blev oversendt Folketingets Europaudvalg 9. januar 2025 til orientering forud for ECOFIN 21. januar 2025.

Bilag 1 Makroubalancelogscoreboard for Kommissionens varslingsrapport for 2025

År 2023	Eksterne ubalancer og konkurrenceevne					Interne ubalancer							Beskæftigelsesindikatorer
	Betalingsbalancens løbende poster - % af BNP (3-årigt gennemsnit)	Nettostilling over for udlandet, NIIP (% af BNP)	Effektiv valutakurs - 42 handelspartnere, HICP deflator (3-årig % ændring)	Eksportmarkeds andel - % af global eksport (3-årig % ændring)	Nominelle enhedsomkostninger for arbejdskraft (3-årig % ændring)	Boligprisindeks, deflateret (1 årlig % ændring)	Kapitalindstrømning i den private sektor, konsolideret (% af BNP)	Gæld i den private sektor, konsolideret (% af BNP)	Offentlig bruttogæld (% af BNP)	Ledighedsprocent (3-årigt gennemsnit)	Kapitalindstrømning i husholdninger, konsolideret (% af BNP)	Husholdningsgæld (HH), konsolideret (% af BNP)	Erhvervsfrekvens blandt de 15-64-årige (3-årlig ændring i pp.)
Bund/top-grænse	-4,6%	-35%	±3% (EA) ±10%(Non-EA)	-3%	9% (EA) 12% (Non-EA)	9%	13%	85%	60%	10%	14%	55%	-0,2 pp.
BE	-0,1	51,5	0,0	-6,0	15,8	2,3	3,2	96,4	103,1	5,5	2,3	57,1	2,1
BG	-0,9	-6,8	8,5	15,4	26,9	9,9	8,5	48,3	22,9	4,3	16,3	23,5	1,3
CZ	-2,1	-13,4	24,2	0,8	17,2	-1,7	0,6	41,8	42,4	2,6	4,9	31,0	0,7
DK	10,1	51,3	-1,0	2,5	5,7	-4,2	4,7	108,6	33,6	5,1	0,4	88,3	1,8
DE	5,8	70,8	1,9	-7,8	11,0	-8,5	2,7	59,6	62,9	3,1	0,7	51,0	2,4
EE	-3,1	-21,1	15,7	7,7	32,5	5,9	3,8	54,5	20,2	6,4	6,3	36,8	2,0
IE	9,7	-101,4	-1,2	-9,2	11,9	3,1	39,5	109,7	43,3	4,3	3,7	28,9	6,7
EL	-7,7	-139,3	-1,2	32,1	-1,8	13,8	4,6	52,4	163,9	11,1	-1,0	40,9	4,2
ES	1,3	-51,7	-0,8	14,0	10,0	4,0	-3,1	65,9	105,1	12,2	-1,9	46,1	2,3
FR	-0,6	-28,1	-1,8	2,1	9,5	-0,4	3,1	91,9	109,9	7,3	1,3	62,6	1,9
HR	-0,6	-26,0	4,3	36,6	17,1	11,9	7,7	42,8	61,8	6,1	9,5	30,1	2,9
IT	0,1	7,4	0,7	3,1	5,0	1,3	-1,9	58,1	134,8	7,7	-0,5	37,2	3,2
CY	-6,7	-92,7	0,3	17,4	3,7	2,9	0,4	130,2	73,6	5,8	1,0	64,3	4,2
LV	-4,5	-26,0	10,8	-1,7	25,8	3,7	1,8	35,8	45,0	6,5	5,2	18,6	-1,4
LT	-1,2	-4,6	12,8	6,6	37,3	9,8	12,1	29,9	37,3	6,9	6,6	21,2	0,3
LU	7,9	33,1	-1,5	-14,4	20,9	-9,1	-25,7	273,1	25,5	5,2	1,0	67,9	1,9
HU	-3,9	-36,8	10,2	1,2	35,4	7,1	8,0	55,5	73,4	4,1	3,4	16,9	2,9
MT	5,0	92,9	-0,5	-10,7	0,4	6,2	18,1	69,6	47,4	3,5	6,8	49,1	4,7

NL	8,8	52,9	2,4	-2,0	9,2	-1,9	-1,4	114,3	45,1	3,6	1,1	94,1	2,1
AT	0,7	16,6	1,8	-1,4	10,3	-2,9	1,3	71,4	78,6	5,1	-1,6	45,0	1,8
PL	-0,6	-32,6	9,2	7,7	23,9	8,8	4,0	32,2	49,7	2,8	-0,2	23,7	4,3
PT	-0,7	-72,3	-1,4	16,2	11,0	8,2	-0,6	70,8	97,9	6,5	0,1	55,0	4,0
RO	-7,8	-39,5	6,7	6,8	27,5	3,3	9,6	28,2	48,9	5,6	2,8	12,5	2,7
SI	2,4	2,3	1,1	0,2	15,2	7,2	-2,1	34,7	68,4	3,7	3,9	23,9	1,4
SK	-5,4	-54,9	7,5	-3,1	17,8	-0,2	2,5	41,4	56,1	5,8	4,6	44,0	2,0
FI	-0,8	12,6	-1,9	-6,0	14,0	-5,7	2,6	76,3	77,1	7,2	-0,4	63,9	2,6
SE	6,1	36,1	-7,5	-2,9	11,3	-5,3	0,8	117,2	31,5	7,7	0,6	84,6	1,9

Anm.: Gul markering indikerer overskridelse af grænseværdi i scoreboardet.

Kilde: Kommissionens varslingsrapport for 2025.

Økonomiministeriet

Bilag 2 – Kommissionens konklusion i de dybdegående analyser for 2024

	Kategorisering	Beskrivelse af ubalancer
Rumænien	Alvorlige ubalancer	Stort offentligt underskud, stingende pris- og omkostningspres, mens der kun har været svag politisk handling. Underskuddet på betalingsbalancen er forbedret, men er fortsat stort.
Cypern	Ubalancer	Høj men aftagende gæld. Stigende underskud på betalingsbalancen.
Grækenland	Ubalancer	Høj statsgæld og misligholdte lån i kontekst af høj arbejdsløshed, om end disse forhold er under bedring.
Italien	Ubalancer	Høj statsgæld, svag produktivitetsvækst, skrøbeligheder på arbejdsmarkedet og svagheder i finanssektoren.
Nederlandene	Ubalancer	Høj privat gæld i kontekst af et overvurderet boligmarked. Stort overskud på betalingsbalancen, som dog er afhjulpet af relativt stærk vækst i indenrigsefterspørgsel.
Slovakiet	Ubalancer	Svag konkurrenceevne, sårbart boligmarked, høj privat gæld og stigende offentlig gæld. Mangel på politisk handling.
Sverige	Ubalancer	Høj privat gæld, sårbart ejendomsmarked og begrænset politisk handling.
Tyskland	Ubalancer	Stort overskud på betalingsbalancen, svag indenlandsk efterspørgsel med mangel på politisk respons.
Ungarn	Ubalancer	Højere gæld. Forbedret betalingsbalance. Relativt høj men aftagende inflation. Udfordringer med prispres og dækning af offentlige finansieringsbehov.
Frankrig	Ingen Ubalancer	Forbedret produktivitet og konkurrenceevne. Dog fortsat høj offentlig gæld, hvilket håndteres under de finanspolitiske regler.
Portugal	Ingen ubalancer	Høj men aftagende gæld hjulpet af stærk BNP-vækst.
Spanien	Ingen ubalancer	Høj gæld, men betydelig reduktion i privat gæld og langsomme aftagende offentlig gæld hjulpet af stærk BNP-vækst.

Kilde: Kommissionens horisontale meddelelse om pakken af 19. juni 2024 vedr. det europæiske semester, KOM(2024)600 final.

Dagsordenspunkt 2: Implementering af EU's fælles finanspolitiske regler

KOM(2025)14, KOM(2025)15

1. Resume

På ECOFIN 18. februar 2025 ventes Rådet som led i implementeringen af EU's nye finanspolitiske regler at vedtage en rådshenstilling vedr. Ungarns mellemfristede plan samt en underskudshenstilling om nedbringelse af uforholdsmæssigt stort underskud i Ungarn. Rådshenstillingen vedtages på baggrund af forslag fra Kommissionen.

Vedtagelse af rådshenstillinger vedr. EU-landenes mellemfristede planer følger af de finanspolitiske reglers bestemmelser om, at alle lande skal fremlægge en udgiftssti i deres mellemfristede planer for finans- og strukturpolitik, som skal vurderes af Kommissionen og godkendes af Rådet. Udgiftsstierne angiver den planlagte udvikling i udgifterne for en 4-7 årig periode (tilpasningsperioden), som EU-landene har til at tilpasse finanspolitikken, så der efterfølgende opnås en holdbar udvikling i gælden og underskud under 3 pct. af BNP. Ungarn har afleveret en 4-årig plan, som Kommissionen har vurderet positivt.

Vedtagelse af underskudshenstillinger følger af EU's korrigerende finanspolitiske regler om nedbringelse af uforholdsmæssigt store underskud over 3 pct. af BNP. På ECOFIN 18. februar ventes Rådet at vedtage underskudsindstillingerne for Ungarn. Rådet vedtog på ECOFIN 16. juli 2024 beslutning om eksistensen af uforholdsmæssigt store underskud i Ungarn. Det skete på basis af forslag fra Kommissionen og dennes vurderinger af, hvorvidt Ungarns offentlige underskud overholder traktatens kriterier om, at det faktiske eller skønnede underskud højst må udgøre 3 pct. af BNP. Der er tale om helhedsvurderinger, der bl.a. tager højde for underskudenes størrelse, skønnede varighed og andre relevante faktorer.

Fra dansk side finder man det særdeles vigtigt, at der sikres effektiv implementering af EU's nye finanspolitiske regler på linje med aftalen om en reform af de finanspolitiske regler. Regeringen kan pba. FEU's mandat af 1. november 2024 konkret tilslutte sig vedtagelsen af Kommissionens forslag til rådshenstilling vedr. Ungarns mellemfristede planer. Regeringen kan ligeledes tilslutte sig vedtagelsen af Kommissionens forslag til en underskudshenstilling.

2. Baggrund

På ECOFIN 18. februar 2025 ventes Rådet at vedtage en rådshenstilling vedr. Ungarn mellemfristede plan og en underskudshenstilling vedr. et uforholdsmæssigt stort underskud i landet. Rådets ventede beslutninger vil tage udgangspunkt i et forslag fra Kommissionen af 16. januar 2025.

De finanspolitiske reglers bestemmelser vedr. mellemfristede planer

De reformerede finanspolitiske regler, der trådte i kraft 30. april 2024, indebærer, at EU-landene skal fremlægge nationale mellemfristede planer for finans- og strukturpolitik, der skal vurderes af Kommissionen. Pba. Kommissionens vurdering vil Rådet efterfølgende godkende centrale elementer i planerne. Planerne fremlægges i udgangspunktet hvert fjerde år, men EU-landene kan i visse tilfælde aflevere reviderede mellemfristede planer, herunder ifm. et regeringsskifte².

De mellemfristede planer skal indeholde en sti for udviklingen i de offentlige nettoudgifter, dvs. offentlige udgifter ekskl. bl.a. renteudgifter og cykliske udgifter relateret til arbejdsløshed samt ændringer i indtægter som følge af diskretionære tiltag såsom skatteændringer.

Alle EU-landes udgiftsstier skal overholde overordnede krav om, at der skal sikres en holdbar udvikling i gælden, og at det faktiske underskud skal holdes eller bringes under 3 pct. af BNP, efter en fire- til syvårig tilpasningsperiode.

Lande med underskud over 3 pct. af BNP og/eller gæld over 60 pct. af BNP skal aflevere planer med udgiftsstier, der lever op til nogle retningslinjer fra EU-Kommissionen, som sikrer overholdelse af følgende krav:

4. Gælden skal være plausibelt faldende i de 10 år, der følger efter tilpasningsperioden, eller gælden skal fastholdes under 60 pct. af BNP. Dette krav til gældsudviklingen skal være overholdt under forskellige scenarier for udviklingen i bl.a. renter og vækst, samt når der tages højde for udviklingen i aldringsrelaterede offentlige udgifter (udgifter relateret til bl.a. pensioner, sundhed og ældrepleje).
5. Underskud skal bringes under 3 pct. af BNP og fastholdes under denne grænse 10 år efter tilpasningsperioden.
6. Finanspolitiske tilpasninger skal fordeles jævnt over tilpasningsperioden og må ikke udskydes til de sidste år af tilpasningsperioden.
7. Lande med gæld over hhv. 60 og 90 pct. af BNP skal sikre, at gælden som minimum falder med hhv. 0,5 og 1 pct. af BNP årligt i gennemsnit over den 4-7 årige tilpasningsperiode. For lande, der har modtaget en henstilling om at bringe underskuddet under 3 pct. af BNP inden for en given frist, vil dette krav til gældreduktion først være gældende herefter.
8. Der skal sikres en sikkerhedsmargin til 3-procentsgrænsen for det faktiske underskud på 1,5 pct.-point (svarende til en strukturel saldo med et underskud på højst 1,5 pct. af BNP). Indtil denne sikkerhedsmargin er overholdt,

² Ifm. et regeringsskifte vil den nytiltrådte regering kunne aflevere en revideret mellemfristet plan, som, hvis indholdet godkendes af Rådet, vil være gældende for det pågældende land under en ny planperiode på i udgangspunktet fire år. En revideret plan skal således leve op til samme kriterier som en oprindelig plan, både fsva. udgiftsstien og fsva. reformer og investeringer i tilfælde, hvor en plan indeholder anmodning om en forlænget tilpasningsperiode.

skal landene som minimum sikre strukturelle budgetforbedringer på 0,4 pct.-point årligt ifm. en 4-årig tilpasningsperiode og 0,25 pct.-point årligt ifm. en 7-årig periode.

Lande der overholder traktatens krav til underskud og gæld skal fremlægge planer med udgiftsstier, der sikrer, at underskud og gælds niveauer fastholdes under hhv. 3 og 60 pct. af BNP, herunder i 10 år efter tilpasningsperioden. Disse lande modtager ikke retningslinjer fra EU-Kommissionen, men kan anmode Kommissionen om såkaldt *teknisk information* i form af en strukturel budgetstilling, der pba. en mellemfristet fremskrivning vurderes at sikre, at underskuddet på den faktiske saldo i de 10 år efter tilpasningsperioden udgør maksimalt 3 pct. af BNP samt vurderes at være konsistent med en sikkerhedsmargin på 1,5 pct.-point til underskudsgrænsen på 3 pct. af BNP.

Forlængelse af tilpasningsperioden

Tilpasningsperioden i de mellemfristede planer er som udgangspunkt fire år, men landene har mulighed for at anmode om en forlænget finanspolitisk tilpasningsperiode på op til 7 år. Forlængede tilpasningsperioder ændrer ikke ved, at EU-landene i udgangspunktet skal aflevere nye mellemfristede planer hvert fjerde år, men indebærer lempeligere krav til de årlige budgetforbedringer. EU-landene kan opnå forlængede tilpasningsperioder, hvis de forpligter sig til at gennemføre en pakke af reformer og investeringer, der som generel hovedregel tilsammen opfylder følgende kriterier:

1. Styrker det økonomiske vækstpotential;e;
2. Understøtter finanspolitisk holdbarhed;
3. Bidrager væsentligt til EU's fælles strategiske prioriterer;
4. Adresserer de relevante landespecifikke anbefalinger, herunder anbefalinger i regi af proceduren for makroøkonomiske ubalancer;
5. Sikrer, at niveauet for de nationalt finansierede offentlige investeringer er højere under planen end årene før planen (dvs. ekskl. investeringer finansieret af fx EU's strukturfonde).

Fremlæggelse, vurdering og godkendelse af landenes mellemfristede planer samt den efterfølgende overvågning af implementeringen af planerne følger en fast procedure, jf. *boks 1*.

Boks 1 Procedure for fremlæggelse, vurdering og godkendelse af mellemfristede planer

Aflevering af planer: Alle lande skal senest inden udgangen af april, året før en plan træder i kraft, aflevere og offentliggøre en mellemfristet plan. Forud for aflevering af planen afholdes en teknisk dialog mellem landet og Kommissionen mhp. at sikre, at planen lever op til de fastsatte krav. Fsva. afleveringen af planer i 2024 er der aftalt en ekstraordinær proces i lyset af, at reglerne først trådte i kraft 30. april 2024. Den ekstraordinære proces indebærer, at EU-landene afleverer planer i efteråret 2024, eller hurtigst muligt herefter mhp. godkendelse i Rådet primo 2025.

Vurdering: Kommissionen skal senest seks uger efter afleveringen af en plan vurdere den pågældende plan. Kommissionen skal bl.a. vurdere, om den foreslåede udgiftssti i planen sikrer, at gælden er faldende eller holdes på et niveau under 60 pct. af BNP, at det faktiske underskud holdes under 3 pct. af BNP, at den finanspolitiske tilpasning ikke udskydes, samt at gælden i lande med gæld over hhv. 60 og 90 pct. af BNP som minimum falder med hhv. 0,5 og 1 pct. af BNP årligt i gennemsnit over den 4-7 årige tilpasningsperiode. Derudover vurderes det, om de beskrevne reformer og investeringer lever op til en række kriterier, særligt hvis landet anmoder om en forlænget tilpasningsperiode.

Godkendelse: På baggrund af en positiv vurdering fra Kommissionen, skal Rådet vedtage en henstilling til landet. Henstillingen godkender den finanspolitiske udgiftssti, som vil danne grundlag for overvågningen. Hvis landet har anmodet om en forlænget tilpasningsperiode, skal Rådets henstilling også endossere de planlagte reformer og investeringer, der ligger til grund for planen. Som hovedregel skal denne henstilling vedtages af Rådet inden for seks uger efter Kommissionens vurdering af planen. Hvis Kommissionen ikke vurderer, at en konkret mellemfristet plan i tilstrækkelig grad lever op til de finanspolitiske regler, vil Rådet pba. et forslag fra Kommissionen vedtage en henstilling til det pågældende land om aflevering af en revideret mellemfristet plan, der lever op til de finanspolitiske regler. Alternativt hvis landet frasiger sig retten til at aflevere en revideret plan, vil Kommissionen anbefale Rådet at vedtage en henstilling, der, baseret på Kommissionens beregninger, sikrer overholdelse af reglernes bestemmelser vedr. underskud og gæld.

Overvågning: Kommissionen vil efter Rådets vedtagelse af en henstilling med godkendelse af et lands udgiftssti og eventuelle reformer og investeringer, der ligger til grund for en forlænget tilpasningsperiode, efterfølgende skulle overvåge landets implementering af planen. Kommissionen vil særligt overvåge overholdelse af de fastlagte udgiftsstier. For at kontrollere eventuelle afvigelser fra udgiftsstien, etablerer Kommissionen en såkaldt kontrolkonto, der summerer de samlede positive og negative afvigelser fra udgiftsstien.

Håndhævelse: EU-lande med gæld over 60 pct. af BNP, der ikke overholder de fastsatte udgiftsstier, kan som følge af de finanspolitiske reglers korrigerende del modtage såkaldte *gældshenstillinger*. Gældshenstillingerne vil i udgangspunktet blive tildelt i tilfælde, hvor der på kontrolkontoen registreres en årlig eller akkumuleret afvigelse fra den godkendte udgiftssti på hhv. 0,3 og 0,6 pct. af BNP. Beslutningerne om gældshenstillinger vil dog afhænge af en helhedsvurdering af situationen i det pågældende land, herunder en nærmere vurdering af relevante faktorer, særligt omfanget af det pågældende lands gældsudfordringer.

Fremskridtsrapporter: Som led i overvågningen af implementeringen af landenes planer skal alle lande hvert år i april aflevere og offentliggøre rapport til Kommissionen, der gør status for fremskridtene med implementeringen af deres plan. Fremskridtsrapporten skal bl.a. indeholde en sammenligning af de faktiske offentlige nettoudgifter og udgiftsstien godkendt i kraft af Rådets henstilling, en opgørelse af gennemførte indtægtsforøgende og -reducerende tiltag samt fremskridt med og videre planer for gennemførelsen af reformerne og investeringerne fastfast i planerne.

De finanspolitiske reglers bestemmelser vedr. tildeling af underskuds- og gældshenstillinger

Kommissionen overvåger løbende landenes efterlevelse af EU's finanspolitiske regler, herunder gennem helhedsvurderinger i rapporter. Kommissionens rapporter om efterlevelse af de finanspolitiske regler følger af Traktatens artikel 126.3 (TEUF), der fastslår, at Kommissionen skal offentliggøre en rapport om et EU-land, hvis det pågældende land umiddelbart ikke efterlever de fælles finanspolitiske regler. Det gælder traktatens kriterier vedrørende offentlig gæld

(gælden må højst udgøre 60 pct. af BNP eller skal reduceres tilstrækkeligt hurtigt) og faktiske eller skønnede offentlige underskud (det faktiske eller skønnede underskud må højst udgøre 3 pct. af BNP) i et givent år.

I rapporten foretages en helhedsvurdering af de pågældende landes manglende efterlevelse af kriterierne vedr. underskud og gæld, og om der på den baggrund bør træffes beslutning henstillinger om finanspolitiske tilpasninger.

Vurderingen af underskudskriteriet inddrager de finanspolitiske reglers bestemmelser om, at lande med underskud over 3 pct. af BNP bl.a. kan undgå proceduren vedr. uforholdsmæssigt store underskud, hvis følgende betingelser er opfyldt:

- underskuddet er *tæt på* underskudsgrænsen på 3 pct. af BNP.
- overskridelsen er *midlertidig*, hvilket i praksis tolkes som, at underskuddet ventes at komme ned på maksimalt 3 pct. inden udgangen af næste år.
- overskridelsen er *exceptionel*, dvs. at overskridelsen vurderes at skyldes omstændigheder uden for regeringens kontrol.

Kommissionens vurdering tager ligeledes højde for, at lande med underskud over 3 pct. af BNP også i visse tilfælde kan undgå proceduren vedr. uforholdsmæssigt store underskud, når der tages højde for relevante faktorer, herunder *omfanget af landenes gældsudfordringer, den økonomiske udvikling* (herunder inflation og konjunkturer), *udvikling i landenes budgetter, gennemførelse af reformer og investeringer* og *omfanget af landenes forsvarsudgifter*. Kommissionen kan ifølge de finanspolitiske regler inddrage relevante faktorer for lande, der enten har gæld under 60 pct. af BNP eller gæld over 60 pct. af BNP, men hvor underskuddet samtidig kan karakteriseres som værende *tæt på* underskudsgrænsen og overskridelsen kan karakteriseres som *midlertidig*.

Vurderingen af gældskriteriet vil blive foretaget i de tilfælde, hvor et land med gæld over 60 pct. af BNP ikke overholder den fastsatte udgiftssti. Vurderingen vil afhænge af størrelsen af afvigelsen fra de respektive udgiftsstier. Tbf. denne vurdering anvendes en kontrolkonto, der summerer de samlede positive og negative afvigelser fra udgiftsstien. Konkret vil en årlig eller akkumuleret afvigelse fra den godkendte udgiftssti på hhv. 0,3 og 0,6 pct. af BNP i udgangspunktet medføre, at Kommissionen vurderer, at landet skal have en gældshenstilling.

Med afsæt i rapporten skal Kommissionen ifølge de finanspolitiske regler anbefale, at ECOFIN træffer beslutninger om eksistensen af uforholdsmæssigt store underskud, hvor de finanspolitiske regler vurderes brudt på baggrund af helhedsvurderingen. Kommissionen anbefaler dernæst, at ECOFIN vedtager underskuds- eller gældshenstillinger om finanspolitiske tilpasninger i de pågældende lande.

Underskudshenstillingerne fastlægger finanspolitiske tilpasninger mhp. at bringe underskuddene under 3 pct. af BNP inden for en given frist. Gældshenstillinger vedr. overskridelser af godkendte udgiftsstier fastlægger finanspolitiske tilpasninger, som sikrer at gælden er faldende efter den fire- til syvårige tilpasningsperiode. Underskuds- og gældshenstillingerne vil normalt blive vedtaget på samme tid som beslutningerne om eksistensen af uforholdsmæssigt store underskud.

Procedure for underskudshenstilling til Ungarn

ECOFIN godkendte 16. juli 2024 rådsbeslutninger om eksistensen af uforholdsmæssigt store underskud i 8 lande, herunder i Ungarn, på baggrund af forslag fra Kommissionen.

Beslutningerne om underskudshenstillingerne blev ekstraordinært udskudt til efter frist for aflevering af mellemfristede planer. Begrundelsen var, at der således kunne blive taget højde for landenes planlagte udgiftsstier indeholdt i de mellemfristede planer samt Rådets stillingtagen til disse. På ECOFIN 21. januar 2025 vedtog Rådet underskudshenstillinger til 7 lande (Belgien, Frankrig, Italien, Malta, Polen og Slovakiet, samt en revideret henstilling til Rumænien), mens vedtagelse af en underskudshenstilling til Ungarn blev udskudt til ECOFIN 18. februar, idet der ikke forelå et forslag til en rådshenstilling vedr. den ungarske mellemfristede plan tidsnok forud for ECOFIN 21. januar, mens man ventede, at forslaget ville kunne fremlægges forud for ECOFIN 18. februar.

Hjemmel og stemmeregler

Forslag vedr. de finanspolitiske reglers forebyggende del, herunder rådshenstillinger vedr. nationale mellemfristede planer, har hjemmel i TEUF artikel 121. Ved vedtagelse af rådshenstilling vedr. mellemfristede finans- og strukturpolitiske planer træffer Rådet afgørelse med kvalificeret flertal (uden det pågældende lands egen stemme).

Forslag under Stabilitets- og Vækstpagtens korrigerende del, herunder forslag om tildeling af underskudshenstillinger, har hjemmel i TEUF artikel 126. Ved vedtagelse af underskudshenstilling vedr. uforholdsmæssigt store underskud træffer Rådet afgørelse med kvalificeret flertal (uden det pågældende lands egen stemme). Desuden er det kun eurolande, der stemmer i sager, som vedrører underskudshenstillinger til eurolande.

3. Formål og indhold

På ECOFIN 18. februar 2025 ventes Rådet at vedtage en rådshenstilling vedr. Ungarns nationale mellemfristede plan pba. Kommissionens forslag af 16. januar 2025. Ungarn afleverede ikke sin plan tidsnok til, at Kommissionen kunne fortage sin vurdering forud for ECOFIN 21. januar, hvor Rådet vedtog henstillinger vedr. 21 landes planer. Ifølge Ungarn skyldes den forsinkede aflevering af

planen hensynet til at sikre overensstemmelse mellem planen og udfaldet af den nationale proces for 2025-budgettet.

Ungarn har afleveret en 4-årig plan, som ikke indeholder anmodning om forlænget tilpasningsperiode. Ifølge Kommissionen havde Ungarn i 2024 underskud og gæld på hhv. 5,4 pct. og 74,5 pct. af BNP, og landet har således modtaget retningslinjer for sin udgiftssti fra Kommissionen.

Kommissionen vurderer i sit forslag til en rådshenstilling, at Ungarns planlagte 4-årige udgiftssti lever op til kravene om at reducere underskud til maksimalt 3 pct. af BNP, samt kravet om at sikre en holdbar gældsafvikling, *jf. baggrundsafsnit*. Ungarns planlagte udgiftssti og Kommissionens retningslinjer fremgår af *tabel 1*.

Tabel 2 Finanspolitisk udgiftssti for Ungarn og Kommissionens retningslinjer, nominelle vækstrater

	2025	2026	2027	2028	Akkumuleret vækst, 2025 til 2028
KOM retningslinjer	3,9	3,3	3,3	3,1	18,3
Ungarns mellemfristet plan	4,3	4,0	3,9	3,7	22,2

Anm: Kommissionens retningslinjer er opdateret pba. data fra Kommissionens efterårsprognose.

Kilde: Ungarns mellemfristede plan, Kommissionens forslag til rådshenstilling til Ungarn og Kommissionens retningslinjer til Ungarn.

Rådshenstillingen til Ungarn ventes at godkende en udgiftssti, som afviger fra Kommissionens retningslinjer. Kommissionen vurderer, at der er tale om velbegrundede forskelle i de bagvedliggende antagelser. Der er tale om et mere favorabelt udgangspunkt for de offentlige finanser sammenlignet med Kommissionens udgangspunkt. Desuden antages en højere inflation sammenlignet med i Kommissionens efterårsprognose, hvilket begrundes med en aftalt lønvækst i 2026, der overstiger Kommissionens antagelser. Begge forskelle tillader en højere udgiftsvækst i løbet af planperioden i forhold til retningslinjerne. Kommissionen konkluderer, at Ungarns mellemfristede plan og dens udgiftssti er forenelig med de finanspolitiske regler.

Rådsudtalelser i rådshenstillingerne

Rådshenstillingen, der ventes vedtaget på ECOFIN 18. februar, indeholder en præambel, foruden Rådets konkrete beslutninger om godkendelse af den ungariske udgiftssti. Præambelen vil foruden Kommissionens vurderinger af den ungariske plan også indeholde rådsudtalelser vedr. de pågældende planer. *Tabel 3* opsummerer centrale elementer i den ventede rådsudtalelse.

Tabel 3 Centrale elementer i den ventede rådsudtalelse til Ungarn

Rådet byder den ungarske finans- og strukturpolitiske plan velkommen og mener, at implementering af planen generelt vil bidrage til at fremme finanspolitisk holdbarhed og økonomisk vækst i landet.

Rådet opfordrer Kommissionen til at udarbejde særskilte dokumenter med Kommissionens vurderinger i forbindelse med vurderinger af fremtidige planer.

Rådet noterer sig Kommissionens vurdering af, at afvigelser i de makroøkonomiske og finanspolitiske antagelser, der ligger til grund for Ungarns planlagte udgiftssti er velbegrundet og understøttet af økonomiske argumenter.

Rådet noterer sig den finanspolitiske strategi angivet i planen samt Kommissionens vurdering, der peger på, at risici under fremskrivningsperioden kan påvirke realiseringen af de makroøkonomiske scenarier samt underliggende antagelser, og dermed implementering af planens udgiftssti. Rådet forventer, at Ungarn justerer sin finanspolitiske strategi efter behov, således at den planlagte udgiftssti overholdes. Rådet noterer sig endvidere, at særligt geopolitiske risici kan lægge pres på forsvarsudgifterne.

Rådet noterer sig Kommissionens vurdering af planens indhold vedr. reformer og investeringer, der adresserer de udfordringer, der er identificeret under det Europæiske Semester.

Rådet ser frem til de årlige fremskridtsrapporter, der skal gøre status over gennemførelsen af de nettoudgiftstier, som Rådet har fastlagt, samt status for gennemførelsen af reformer og investeringer inden for rammerne af det Europæiske Semester.

Kilde: Kommissionens forslag til Ungarns rådshenstilling.

Underskudshenstillinger om uforholdsmæssigt store underskud

På ECOFIN 18. februar 2025 ventes Rådet ligeledes at vedtage en underskudshenstilling til Ungarn om nedbringelse af det uforholdsmæssigt store underskud i landet, efter at Rådet traf beslutning om eksistensen af et uforholdsmæssigt stort underskud på ECOFIN 16. juli 2024, *jf. baggrundsafsnit*.

I underskudshenstillingen fastlægges en konkret frist for nedbringelse af det uforholdsmæssigt store underskud til maksimalt 3 pct. af BNP i 2026, samt en sti for væksten i de offentlige nettoudgifter i Ungarn, som er forenelig med at nedbringe underskuddet til maksimalt 3 pct. af BNP inden for denne fastlagte frist. Stien for væksten i de offentlige nettoudgifter i henstillingen svarer til stien i Kommissionens forslag til en rådshenstilling vedr. den ungarske mellemfristede plan.

Tabel 3 angiver udgiftsstien og fristen for at bringe underskuddene under 3 pct. af BNP i den ventede underskudshenstilling samt den offentlige saldo for Ungarn.

Tabel 4 Kommissionens forslag til underskudshenstillinger og offentlig saldo

	Offentligt underskud (pct. af BNP)			Årlige finanspolitiske tilpasninger (Loft over årlig vækst i nettoudgifter)		Frist
	2023	2024	2025	2025	2026	
Ungarn	-6,7	-5,4	-4,6	4,3	4,0	2026

Anm.: Offentlige underskud er skøn i 2024 og 2025. Vækstrater for offentlige nettoudgifter angivet med *kursiv* er identiske med vækstrater lagt frem i forslag til rådshenstillinger vedr. mellemfristede planer.

Kilde: EU-Kommissionens efterårsprognose af 15. november 2024 samt forslag til underskudshenstillinger til Ungarn.

I ECOFIN's ventede underskudshenstilling specificeres det, at Ungarn har frist 30. april 2025 for at fremlægge foranstaltninger mhp. at få bragt deres underskud ned. Derefter skal Ungarn rapportere om indsatsen med at nedbringe underskuddet hver sjette måned indtil underskuddet er bragt under 3 pct. af BNP.

4. Europa-Parlamentets holdning

Ikke relevant.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret og lovgivningsmæssige konsekvenser

Ikke relevant.

7. Økonomiske konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser

Vedtagelsen af rådshenstillinger vedr. den ungarske mellemfristede plan for finans- og strukturpolitikken med udgiftsstier, har ikke i sig selv statsfinansielle konsekvenser.

Implementeringen af EU's finanspolitiske regler kan have afledte positive statsfinansielle konsekvenser, i det omfang reglerens formål opnås, herunder sundere finanspolitik i EU-landene og øget gældsholdbarhed, hvilket bl.a. vil bidrage til lavere statsgældsrenter.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Vedtagelsen af henstillinger vedr. den ungarske mellemfristede plan for finans- og strukturpolitikken med udgiftsstier, har ikke i sig selv samfundsøkonomiske konsekvenser.

Implementeringen af de finanspolitiske regler kan have positive samfundsøkonomiske konsekvenser, i det omfang det bidrager til sundere økonomisk politik i EU-landene, der øger den finanspolitiske holdbarhed og vækstpotentialet.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Vedtagelsen af henstillinger vedr. den ungarske mellemfristede plan for finans- og strukturpolitik med udgiftsstier, har ikke i sig selv erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Implementeringen af de finanspolitiske regler kan have positive erhvervsøkonomiske konsekvenser i det omfang det bidrager til sundere økonomisk politik i EU-landene, der styrker væksten og forbedrer rammebetingelserne for europæiske virksomheder.

8. Høring

Forslagene har ikke været i ekstern høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

EU-landene ventes generelt at støtte vedtagelsen af en rådshenstilling vedr. Ungarns mellemfristede plan på linje med Kommissionens forslag og således godkende udgiftsstien i Ungarns plan. EU-landene ventes ligeledes at støtte vedtagelsen af en underskudshenstilling vedr. et uforholdsmæssigt stort underskud i Ungarn, som indebærer finanspolitiske tilpasninger på linje med Ungarns plan, og som skal sikre underskud under 3 pct. af BNP inden 2026.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen kan på baggrund af FEU's mandat af 1. november 2024 tilslutte sig Rådets vedtagelse af en rådshenstilling vedr. Ungarns mellemfristede finans- og strukturpolitiske plan pba. en positiv vurdering fra Kommissionen. Det indebærer konkret vedtagelse af en udgiftssti indeholdt i Ungarns mellemfristede plan, som vurderes at leve op til de finanspolitiske reglers bestemmelser for lande med underskud og gæld over hhv. 3 og 60 pct. af BNP, herunder at udgiftstierne sikrer faldende gæld og nedbringelse af underskud til under 3 pct. af BNP.

Regeringen kan ligeledes tilslutte sig en henstilling om korrektion af et uforholdsmæssigt stort underskud på linje med Kommissionens forslag, idet henstillingen på linje med bestemmelserne i de finanspolitiske regler fastlægger finanspolitiske tilpasninger mhp. at bringe underskuddet under 3 pct. af BNP inden en given frist, her 2026.

Regeringen finder det generelt centralt, at EU-landene efterlever de finanspolitiske regler, herunder fastlagte udgiftsstier og underskudshenstillinger, og generelt øger deres fokus på sunde og holdbare offentlige finanser, så der sikres en sund økonomisk udvikling i de enkelte lande, som kan forebygge kriser. Det er vigtigt, at der opbygges tilstrækkelige buffere og nedbringes gæld i gode tider, så man sikrer råderum til dårlige tider.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Rådets vedtagelse af *rådshenstillinger vedr. 21 landes planer* samt *underskudshenstillinger til syv lande* blev forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering 17. januar 2025 forud for ECOFIN 21. januar 2025.

Kommissionens pakke af 26. november 2024 med forslag til *rådshenstillinger vedr. 21 EU-landes mellemfristede planer* samt *underskudshenstillinger til otte lande om uforholdsmæssigt store underskud* blev forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering 6. december 2024 forud for ECOFIN 10. december 2024, hvor Kommissionen præsenterede pakken.

Sagen om rådshenstillinger vedr. EU-landenes mellemfristede planer blev forelagt Folketingets Europaudvalg til forhandlingsoplæg 1. november 2024 forud for ECOFIN 5. november 2024.

Sagen vedr. rådsbeslutninger om eksistensen af uforholdsmæssigt store underskud i Belgien, Frankrig, Italien, Malta, Polen, Slovakiet og Ungarn blev forelagt Folketingets Europaudvalg forud for ECOFIN 16. juli 2024.

Sagen om reformen af EU's finanspolitiske regler blevet forelagt Folketingets Europaudvalg til forhandlingsoplæg 14. juni 2023 forud for ECOFIN 16. juni 2023 og er løbende blevet forelagt Udvalget til orientering.

Dagsordenspunkt 3: Økonomiske og finansielle konsekvenser af Ruslands invasion af Ukraine

KOM-dokument foreligger ikke

1. Resume

ECOFIN 18. februar 2025 vil igen drøfte økonomiske og finansielle aspekter af Ruslands invasion af Ukraine. Drøftelserne ventes denne gang igen at komme ind på udmøntningen af G7-aftalen om lån til Ukraine baseret på de fremtidige indtægter fra immobiliserede russiske centralbankaktiver. Derudover ventes Kommissionen at give en status på blandt andet Ukraines økonomiske situation og finansieringsbehov. Drøftelserne kan også komme ind på EU's sanktioner mod Rusland og effekten af krigen og de internationale sanktioner på den russiske økonomi.

Regeringen finder det vigtigt, at EU indtager en ledende rolle ift. finansiell støtte til Ukraine, så længe det skulle være nødvendigt. Regeringen har støttet vedtagelsen af EU's ekstraordinære MFA-lån og etableringen af samarbejds-mekanismen for lån til Ukraine. Regeringen bakker op om, at immobiliserede aktiver ikke frigives til Rusland, førend Rusland har ydet krigsskadeerstatning. Regeringen arbejder løbende for, at EU indfører de hårdest mulige sanktioner mod Rusland, der kan findes enighed om i EU.

2. Baggrund

ECOFIN har løbende drøftet de økonomiske og finansielle konsekvenser af Ruslands invasion af Ukraine på rådsmøderne siden krigens start i februar 2022. Drøftelserne har dækket en række forskellige emner, herunder de økonomiske udsigter for EU-landene og Ukraine, den internationale finansielle støtte til Ukraine samt aspekter af EU's sanktioner mod Rusland. Der henvises generelt til tidligere samlenotater om økonomiske og finansielle konsekvenser af Ruslands invasion af Ukraine – senest forud for ECOFIN 21. januar 2025.

3. Formål og indhold

ECOFIN 18. februar 2025 vil igen drøfte økonomiske og finansielle aspekter af Ruslands invasion af Ukraine. Drøftelserne vil blandt andet kunne berøre:

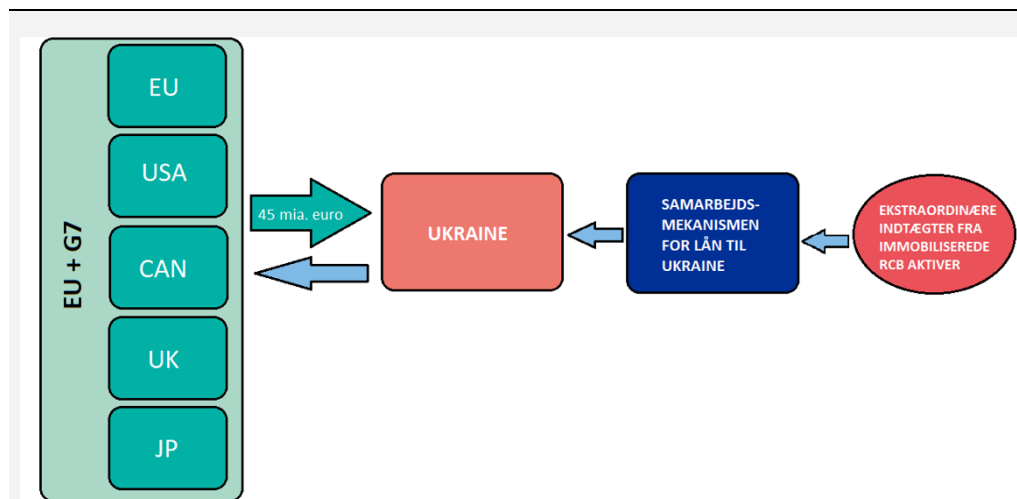
- Status på udmøntningen af EU- og G7-lån baseret på afkast fra immobiliserede russiske centralbankaktiver
- Udviklingen i Ukraines økonomi og finansieringsbehov samt evt. forbedrelsen af den langsigtede genopbygning
- EU's sanktioner mod Rusland og den økonomiske situation i Rusland

ERA-lån og samarbejdsmekanismen for lån til Ukraine

G7-landenes finansministre annoncerede 25. oktober 2024, at der var opnået enighed om en endelig aftale for operationaliseringen af G7-erklæringen fra juni 2024 og de såkaldte ERA-lån til Ukraine ('Extraordinary Revenue Acceleration Loans for Ukraine') på op til 45 mia. euro baseret på de fremtidige ekstraordinære indtægter fra immobiliserede russiske centralbankaktiver. Lånene skal ses i forlængelse af det tidligere arbejde i EU med at anvende de løbende ekstraordinære indtægter til at støtte Ukraine og har dermed til formål at fremrykke den støtte, som over tid alligevel var tilfaldet Ukraine. De ekstraordinære indtægter forventes årligt at være 2,5-3,5 mia. euro.

Den 23. oktober 2024 vedtog EU forordningen om oprettelse af samarbejdsmechanismen for lån til Ukraine og ekstraordinær makrofinansiel assistance (MFA) til Ukraine. For ekstraordinære indtægter oppebåret i 2025 og frem vil 95 pct. kanaliseres til den nye samarbejdsmechanisme udelukkende med henblik på at betale afdrag, renter og øvrige udgifter på de nye ERA-lån fra dels EU (ekstraordinære MFA-lån) og dels øvrige G7-partnere, jf. figur 1. Det er således ikke intentionen med samarbejdsmechanismen og de ekstraordinære indtægter, at de skal tilbagebetale fx tidligere MFA-lån eller lånestøtten under Ukraine-faciliteten. De ekstraordinære indtægter blev i 2024 fortrinsvis anvendt til indkøb af militært udstyr gennem den Europæiske Fredsfacilitet (EPF), mens en mindre del gik til civil støtte gennem Ukraine-faciliteten. Fremadrettet vil 5 pct. af indtægterne fortsat gå til direkte militær støtte gennem EPF'en.

Figur 1 ERA-lån og samarbejdsmechanismen for lån til Ukraine

Kilde: Kommissionen.

Den endelige aftale om lånebidrag under samarbejdsmechanismen indebærer, at USA yder lån på knap 18 mia. euro, mens Canada, Japan og Storbritannien tilsammen bidrager med omkring 9 mia. euro. Det ekstraordinære MFA-lån fra

EU udgør de resterende godt 18 mia. euro op til samarbejdsmekanismens maksimale lånekapacitet på 45 mia. euro, *jf. tabel 1*.

Tabel 1 Lånebidrag under samarbejdsmekanismen for lån til Ukraine

Lande	Beløb i mia. euro
Canada	3,3
Japan	2,9
Storbritannien	2,6
USA	17,9
EU's ekstraordinære MFA	18,1
I alt	45,0

Kilde: Kommissionen.

Russiske centralbankaktiver immobiliseret i EU løber op i en værdi af ca. 210 mia. euro og udgør ifølge Kommissionen langt størstedelen af sådanne aktiver på verdensplan. Hovedparten af de immobiliserede aktiver i EU holdes af værdipapircentralen Euroclear i Belgien. Det er værdipapircentralernes forvaltning af aktiverne, som skaber ekstraordinære indtægter, der ifølge en rådsafgørelse ikke tilkommer den russiske centralbank. Derudover kan værdipapircentralerne ikke forvente at opnå økonomisk gevinst fra forvaltningen af aktiverne, da de ekstraordinære indtægter udelukkende følger af de restriktive foranstaltninger over for Rusland.³

Det Europæiske Råd konkluderede 27. juni 2024, at Ruslands aktiver bør forblive immobiliserede, indtil Rusland indstiller sin angrebskrig mod Ukraine og yder kompensation for de skader, som krigen har forårsaget. Det udgør derfor et politisk tilsagn om at opretholde immobiliseringen af aktiverne og dermed opkrævningen af de ekstraordinære indtægter som en finansieringskilde til at servicere og tilbagebetale Ukraines lån, indtil der foreligger kompensation fra Rusland, som kan anvendes til at tilbagebetale lånene. For at skabe større juridisk sikkerhed omkring de fremtidige ekstraordinære indtægter er der fremlagt et særskilt forslag om at forlænge immobiliseringen af de russiske aktiver med 36 måneder frem til den 31. januar 2028, hvilket ifølge forslaget skal erstatte de nuværende 6-måneders løbende fornyelser. Det forslag kræver dog enstemmighed i Rådet og er endnu ikke vedtaget. EU's sektorsanktionsregime, der blandt andet giver hjemmel til immobiliseringen af de russiske centralbankaktiver, blev senest forlænget i seks måneder den 27. januar 2025 gældende fra 31. januar 2025.

³ Jf. Rådets afgørelse (FUSP) 2024/577 af 12. februar 2024.

EU's ekstraordinære MFA-lån på 18,1 mia. euro under samarbejdsmekanismen garanteres via EU-budgettets såkaldte 'headroom', dvs. margen mellem EU's betalings- og indtægtsloft, og finansieres på kapitalmarkederne gennem låntagningsoperationer i henhold til EU's diversificerede finansieringsstrategi.

Ifølge Kommissionen er garantien via EU-budgettets headroom med til at sikre betydeligt lavere renter end den rente, Ukraine selv ville kunne opnå finansiering til på kapitalmarkederne.

Det ekstraordinære MFA-lån udbetales i trancher i løbet af 2025. Ifølge låneaftalen har lånet en maksimal løbetid på 45 år med en afdragsfri periode i de første 10 år. Udbetalingerne under det ekstraordinære MFA-lån vil ikke være knyttet til bestemte udgiftstyper, hvilket sikrer Ukraine det finanspolitiske råderum til at træffe sine udgiftsvalg ud fra landets mest presserende behov, herunder dets genopretning og genopbygning samt dets selvforsvar mod Ruslands angrebskrig.

Der er i forbindelse med det nye ekstraordinære MFA-lån underskrevet et aftalememorandum mellem EU og Ukraine, som indeholder politiske betingelser for udbetalingen af lånet i overensstemmelse med reformprogrammet fastlagt i *Ukraineplanen* (se beskrivelse af planen nedenfor). Det er således intentionen med betingelserne, at de skal udgøre trædesten mod gennemførelsen af udvalgte nøglereformer i Ukraineplanen. Den 7. januar 2025 meddelte Kommissionen, at Ukraine har opfyldt betingelserne for at få udbetalt første tranche på 3 mia. euro, som blev udbetalt til Ukraine 10. januar 2025. Hele det ekstraordinære MFA-lån på 18,1 mia. euro under samarbejdsmekanismen ventes at blive udbetalt i løbet af 2025.

Den 10. december 2024 annoncerede det amerikanske finansministerium, at USA's lånebidrag på 20 mia. dollar (ca. 18 mia. euro) var blevet overført til en *Financial Intermediary Fund* administreret af Verdensbanken med henblik på udbetaling til Ukraine i løbet af 2025 og 2026.

Ukraines økonomi og finansieringsbehov

Ruslands invasion har haft alvorlige humanitære konsekvenser, og det vurderes, at 6,8 mio. ukrainere i løbet af de seneste tre år er flygtet ud af landet, og 4 mio. er internt fordrevne. Ifølge FN er næsten 12.000 civile blevet dræbt og knap 26.000 sårede, mens en tredjedel af befolkningen er påvirket af fødevarerusikkerhed.

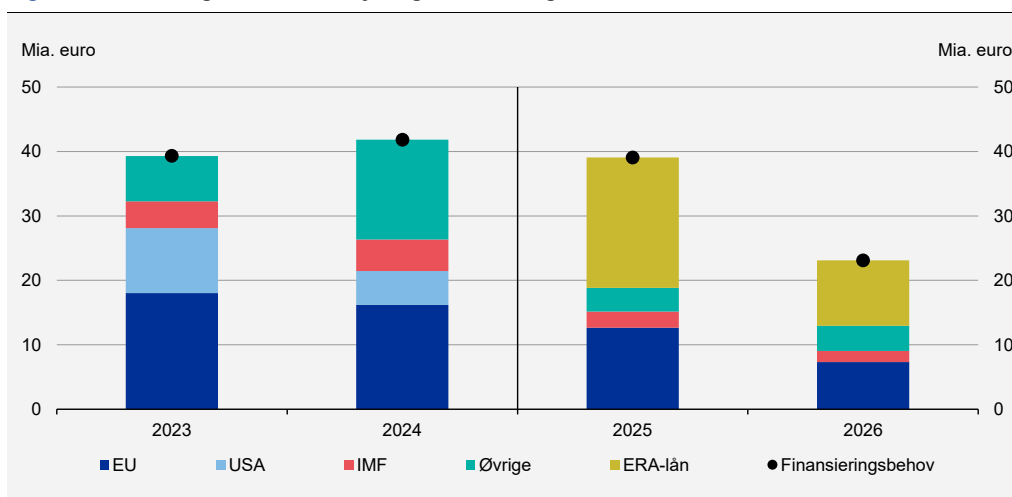
Aftalen om at yde nye lån til Ukraine på basis af de ekstraordinære indtægter fra immobiliserede russiske centralbankaktiver skal ses i lyset af de store negative konsekvenser Ruslands krig også har for Ukraines økonomi, herunder for Ukraines offentlige finanser, jf. tabel 2. Den internationale økonomiske støtte er derfor afgørende for Ukraines økonomi, sociale sammenhængskraft og modstandsevne mod den russiske aggression.

Tabel 2 Ukraine – Opsummering af grundscenariet i IMF's 6. gennemgang af EFF

	2024	2025	2026	2027
Realvækst i BNP (pct.)	4,0	2,5-3,5	5,3	4,5
Betalingsbalance (pct. af BNP)	-8,4	-14,6	-10,1	-5,3
Offentlig saldo (pct. af BNP)	-18,9	-18,9	-9,9	-3,6
Offentlig gæld (pct. af BNP)	92,2	104,3	105,8	101,8

Kilde: IMF.

Ifølge IMF's 6. gennemgang af Ukraines program under den udvidede fondsfacilitet (EFF) fra december 2024, har Ukraine i det nuværende grundscenarie et eksternt finansieringsbehov på knap 40 mia. euro i 2025, som i høj grad skal dækkes af ERA-lånene og EU's Ukraine-facilitet, *jf. figur 2*. Det vurderes dermed, at finansieringsbehovet i 2025 vil være i samme størrelsesorden som i 2023-2024. Grundscenariet bygger på en antagelse om, at krigshandlingerne ophører mod udgangen af 2025, hvilket medfører et aftagende finansieringsbehov ind i 2026. Denne antagelse ventes dog at blive opdateret, hvis situationen ændrer sig frem mod kommende gennemgange af IMF-programmet, som det også har været tilfældet i forbindelse med tidligere gennemgange. I et negativt scenarie, hvor krigshandlingerne fortsætter ind i 2026 og evt. intensiveres, vurderes finansieringsbehovet at stige med yderligere 25-30 mia. euro frem mod 2027.

Figur 2 Forventning om fortsat betydeligt finansieringsbehov i 2025

Anm.: EU's finansielle støtte til Ukraine omfatter udbetalinger fra Ukraine-faciliteten og de tidligere MFA-lån. Øvrige udgøres bl.a. af finansiell støtte fra Japan, Canada, Storbritannien og Norge. ERA-lån er lånestøtten fra EU og G7, der tilbagebetales med ekstraordinære indtægter fra immobiliserede russiske centralbankaktiver. Værdier er omregnet til euro ved brug af den gennemsnitlige USD/EUR-kurs for året. For 2025-2026 er anvendt 2024-gennemsnittet.

Kilde: IMF.

I Kommissionens seneste prognose for Ukraines økonomi skønnes en vækst i BNP på 3,5 pct. i 2024 og 2,8 pct. i 2025, mens væksten i 2026 ventes at stige til 5,9 pct., *jf. tabel 3*.

Det beror dog på en antagelse om, at betingelserne for en gradvis påbegyndelse af den langsigtede genopbygning vil være til stede hen imod slutningen af 2025 eller i starten af 2026. Det er derfor ifølge Kommissionen især fremgang i investeringerne, der sammen med et stigende privatforbrug ventes at løfte Ukraines vækst frem mod 2027.

Tabel 3 Ukraine – udvalgte nøgletal fra Kommissionens prognose for 2024-2026

Realvækst, pct.	2022	2023	2024	2025	2026
BNP	-28,8	5,3	3,5	2,8	5,9
Inflation	13,7	5,9	8,1	5,7	4,5
Privatforbrug	-27,5	6,1	4,4	3,7	5,0
Offentligt forbrug	31,4	9,0	-0,3	-1,5	-4,5
Faste bruttoinvesteringer	-33,9	52,9	13,2	12,1	19,7
Eksport	-42,0	-5,4	7,7	5,5	10,7
Import	-17,4	8,5	7,3	5,8	5,8

Kilde: Kommissionens efterårsprognose, november 2024

Rusland har forvoldt den ukrainske økonomi omfattende og langsigtede skader som følge af blandt andet betydelige ødelæggelser af infrastruktur og produktionskapacitet. Verdensbanken, EU, FN og de ukrainske myndigheder udarbejdede i februar 2024 en fælles rapport, som skønner, at de direkte ødelæggelser som følge af krigen frem til 31. december 2023 har nået over 140 mia. euro, mens en fuldstændig genopretning og genopbygning af Ukraine vurderes at kræve mere end 450 mia. euro fordelt over en tiårig periode. Disse tal må dog forventes at blive opjusteret i en opdateret rapport, der ventes offentliggjort den 17. februar 2025.

Ukraine-faciliteten og Ukraine-planen

For at sikre en forudsigelig og stabil finansiel støtte til Ukraine har EU etableret en Ukraine-facilitet. Ukraine-faciliteten skal yde støtte til landets genopretning, genopbygning og modernisering med henblik på et fremtidigt EU-medlemskab. Støtten tager form af lån og tilskud på samlet 50 mia. euro i perioden 2024-2027 fordelt på 33 mia. euro i lån og 17 mia. euro i tilskud. Lånene under faciliteten finansieres ved udstedelse af EU-obligationer og garanteres via EU-budgettets headroom. Udbetalingerne gennem Ukraine-faciliteten er betinget af, at Ukraine løbende efterlever betingelserne angivet i Ukraineplanen.

Ukraineplanen er et omfattende reformprogram, der skitserer reformer og investeringer, som myndighederne vil udføre i perioden 2024-2027 sammen med en tidslinje for implementeringen af planen. Reformerne omfatter blandt andet offentlig forvaltning, retsvæsenet, anti-korruption, det finansielle system, uddannelse, erhvervslivets rammevilkår og regional udvikling. Derudover lægges der op til væsentlige reformer og investeringer relateret til energiforsyning, grøn omstilling, landbrug, miljøbeskyttelse og digitalisering.

Planen afspejler Ukraines ønske om at nærme sig EU's indre marked og har blandt andet til hensigt at udvikle landet i tiltagende overensstemmelse med EU's regler, standarder og værdier mhp. fremtidigt EU-medlemskab.

Der blev i perioden januar-juni 2024 ydet bro- og præfinansiering på samlet 7,9 mia. euro under Ukraine-faciliteten. EU har i december 2024 godkendt Ukraines betalingsanmodning for den anden egentlige kvartalsbetaling på godt 4,2 mia. euro, hvilket afspejler, at Kommissionen har vurderet, at Ukraine i 3. kvartal fuldt ud efterlevede sine forpligtelser i henhold til Ukraineplanen. De samlede udbetalinger under Ukraine-faciliteten nåede dermed godt 16 mia. euro i 2024 og vil efter planen være på knap 13 mia. euro i 2025.

EU's sanktioner mod Rusland

EU har vedtaget 15 sanktionspakker siden 2022 som reaktion på Ruslands invasion af Ukraine. Den seneste sanktionspakke blev godkendt af Rådet den 16. december 2024. Der er tale om en sanktionspakke, som primært har fokus på nye listninger af individer, entiteter og skibe. Der er dermed ikke tale om en sektorsanktionspakke. Særligt bør det fremhæves, at 52 nye skibe sanktionslister, hvilket bringer det samlede antal skibe underlagt EU-sanktioner op på 79, hvoraf størstedelen er olietankere. Derudover sanktionerede EU med 15. sanktionspakke for første gang reelt kinesiske virksomheder (fire i Fastlands-Kina og to i Hong Kong).

Med 14. sanktionspakke vedtaget i juni 2024 indførte EU for første gang visse restriktioner mod russisk flydende naturgas (LNG). De nye tiltag omfatter importforbud mod russisk LNG via LNG-terminaler i EU, som ikke er forbundet til det europæiske gasnet, samt forbud mod omladning af russisk LNG. Investeringer og tilrådighedsstillelse af varer, teknologi og serviceydelser til færdiggørelse af russiske LNG-projekter er nu også forbudt. Den 14. sanktionspakke indeholdt desuden nye og substantielle tiltag på det maritime område. Sanktionerne medfører blandt andet, at der gælder en lang række restriktioner for sanktionslistede skibe i EU, herunder forbud mod import, salg, køb eller overførsel samt forbud mod at tilbyde flagregistrering, inspektion eller certificeringsydelser til fordel for skibene. Derudover gælder som udgangspunkt et forbud mod adgang til EU-havne, forbud mod at tilbyde finansiering eller finansiel assistance, herunder forsikringer til skibene, samt visse forbud mod levering af maritime serviceydelser inkl. bunkering, skib-til-skib overførsler og bemandings-skift.

EU's tidligere sanktionspakker har blandt andet omfattet vidtgående restriktioner rettet mod russiske finansielle institutioner. Det gælder eksempelvis forbud mod transaktioner med den russiske centralbank, hvilket begrænser centralbankens adgang til sine valutaeserver.

Der er desuden indført fuldt transaktionsforbud mod udvalgte russiske banker, samt indført udelukkelse fra det internationale betalingsformidlingssystem SWIFT, hvilket nu suppleres af forbud mod anvendelse af det russiske SPFS system.

Sanktionerne indeholder også betydelige handelsrestriktioner såsom restriktioner på eksport af avanceret teknologi til Rusland og forbud mod import af russisk råolie og raffinerede olieprodukter.

Sideløbende med vedtagelsen af 15. sanktionspakke blev man også enige om sanktionslistninger under det nye sanktionsregime rettet mod Ruslands globale destabiliserende og hybride aktiviteter. Der er tale om listninger af 16 individer og tre juridiske personer. Sanktionsregimet målretter indsatsen mod individer og enheder, som er involveret i Ruslands handlinger, der underminerer EU's og medlemsstaternes grundlæggende værdier, deres sikkerhed, uafhængighed og integritet, samt lignende fjendtlige handlinger rettet mod internationale organisationer og tredjelande. Dermed vil EU nu kunne imødegå en række såkaldte hybride trusler, herunder desinformation, undermineringen af valgprocesser og demokratiske institutioners funktionsevne, samt sabotage af økonomiske aktiviteter og kritisk infrastruktur, fjendtlig cyberaktivitet mv.

Ruslands økonomi og effekten af internationale sanktioner

De internationale sanktioner mod Rusland er med til at lægge et betydeligt pres på Ruslands økonomi og kapacitet til at føre krig. Prognoser for russisk økonomi kan variere på tværs af kilder som følge af fx forskelle i metode og tidspunkt for offentliggørelse, men der er generelt forholdsvis bred enighed om, at Rusland i den kommende tid ser ind i en vækstafmatning med lavere vækst end i de foregående år, *jf. tabel 4*. Nogle analyser peger desuden på en betydelig risiko for et større tilbageslag afhængigt af udviklingen i krigen i Ukraine og de internationale sanktioner mod Rusland, *jf. nedenfor*. Omlægningen til krigsøkonomi og krigens stigende træk på økonomiens ressourcer ventes især på længere sigt at svække Ruslands produktivitetsudvikling og vækstpotentiale.

Tabel 4 Russisk BNP-vækst i 2024-2026 ifølge udvalgte konjunkturprognoser

Realvækst i BNP, pct.	2024	2025	2026
Kommissionen (nov. 2024) ¹⁾	3,5	1,8	1,6
IMF (jan. 2025) ²⁾	3,8	1,4	1,2
BOFIT (okt. 2024) ³⁾	3,5	1,0	1,0

1) Kommissionens efterårsprognose, november 2024

2) IMF's *World Economic Outlook Update Global Growth: Divergent and Uncertain*, januar 2025

3) The Bank of Finland Institute for Emerging Economies (BOFIT) *Forecast for Russia 2024-2026*, oktober 2024

Stockholm Institute of Transition Economics (SITE) har efter bestilling fra den svenske regering 1. oktober 2024 offentliggjort en omfattende rapport om Ruslands økonomi og effekten af sanktionerne mod Rusland.⁴ Ifølge SITE er den russiske økonomi hårdere ramt af krigen og de internationale sanktioner, end det umiddelbart kan se ud til på baggrund af tal fra russiske og andre kilder. I rapporten peges der fx på, at den normalt tætte sammenhæng mellem russisk BNP-vækst og udviklingen i olieprisen ville tilsige, at BNP-væksten i 2022 skulle have ligget mere end 10 pct.-point højere end den faktisk opgjorte vækst for året. Der er dermed ifølge rapporten tydelige tegn på, at krigen og de internationale sanktioner lige fra starten af Ruslands fuldskalainvasion har haft mærkbar negativ effekt på væksten i russisk økonomi.

Den efterfølgende fremgang i 2023-2024 skal samtidig især ses i lyset af effekterne fra en kraftig stigning i det offentlige forbrug og det meget stramme arbejdsmarked, der har medført en overophedning af økonomien og et betydeligt inflationært pres. De seneste måneders svækkelse af rublen som følge af amerikanske sanktioner rettet mod russiske banker kan desuden være med til at puste yderligere til inflationen. I forsøget på at tøjle den stigende inflation har den russiske centralbank gennemført markante pengepolitiske stramninger gennem det seneste år og hævede i oktober 2024 sin ledende rente til det nuværende historisk høje niveau på 21 pct., *jf. figur 3*.

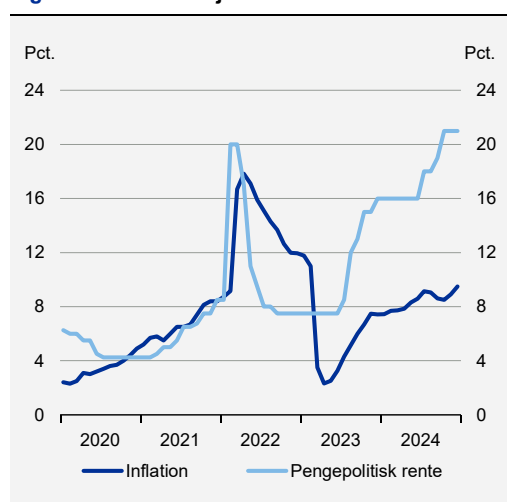
En markant stigning i det offentlige forbrug som følge af krigen i Ukraine lægger desuden pres på Ruslands offentlige finanser, hvor den offentlige saldo er gået fra et lille overskud i 2021 til et årligt underskud på omkring 2 pct. af BNP i 2022-2024. De offentlige finanser afhænger i høj grad af statens indtægter fra eksport af olie og gas. Ifølge tal fra det russiske finansministerium har den offentlige saldo, når der ses bort fra indtægter fra olie og gas, vist et årligt underskud på 7-10 pct. i perioden 2022-2024, *jf. figur 4*.

⁴ "The Russian Economy in the Fog of War" (september 2024) fra The Stockholm Institute of Transition Economics (SITE)

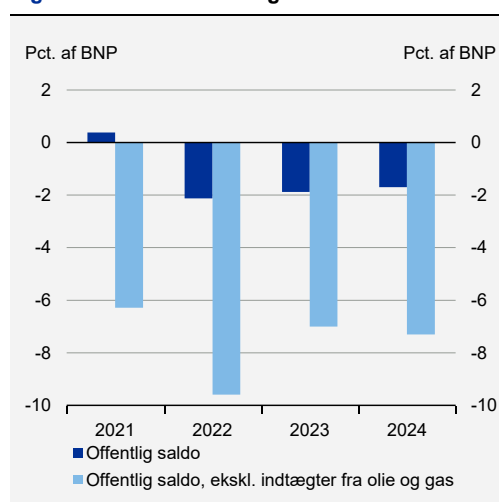
Det viser tydeligt, hvorfor internationale sanktioner rettet mod den russiske energiekspert generelt vurderes at være mest effektive i forhold til at kunne svække Ruslands økonomi og evne til at føre krig.

I analyser og vurderinger af den russiske økonomi og effekten af sanktioner er det nødvendigt at tage forbehold for den betydelige usikkerhed forbundet med de russiske makroøkonomiske data, herunder fx de tilgængelige nationalregnskabstal. SITE argumenterer i deres rapport blandt andet for, at Ruslands offentliggjorte inflationstal er utroværdige og sandsynligvis kraftigt undervurderer den faktiske inflation i russisk økonomi.

Figur 3 Historisk høje renter i Rusland

Figur 4 Ruslands offentlige finanser

Kilde: Stockholm Institute of Transition Economics (SITE), Ruslands centralbank (CBR) og Ruslands finansministerium.

4. Europa-Parlamentets holdning

Ikke relevant.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret og lovgivningsmæssige konsekvenser

Ikke relevant.

7. Økonomiske konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser

Aftalen om at yde lån til Ukraine baseret på de forventede fremtidige indtægter fra immobiliserede russiske centralbankaktiver har ikke direkte statsfinansielle konsekvenser for Danmark. Garantien for det ekstraordinære MFA-lån via EU-budgettets indtægtsloft indebærer, at EU-landene indirekte garanterer for lånet.

Manglende ukrainsk tilbagebetaling af lånet, som ikke kan dækkes af afkastet fra de immobiliserede aktiver, vil således kunne have statsfinansielle konsekvenser for Danmark. Danmark hæfter for godt 2 pct. af EU's samlede forpligtelser under EU's indtægtsloft.

Etableringen af Ukraine-faciliteten har statsfinansielle konsekvenser for Danmark gennem det danske EU-bidrag.

Den ikke-tilbagebetalingspligtige støtte under Ukraine-faciliteten udgør i alt 17 mia. euro svarende til omkring 127 mia. kr., hvoraf Danmarks finansieringsandel udgør ca. 2,5 mia. kr. over hele perioden 2024-2027.

Med godkendelsen af Ukraine-planen er der fastsat en fordeling mellem låne- og tilskudsstøtte, ligesom en indikativ udbetalingsplan er fastsat, idet denne dog er betinget af, at der afsættes midler i den årlige budgetprocedure.

Det bemærkes, at ifølge Kommissionen forventes størstedelen af udgifterne til Ukraine-faciliteten at kunne opgøres som udviklingsbistand i henhold til OECD's regler, dog kun indtil det tidspunkt, hvor der ved undertegnelse af en EU-tiltrædelsestraktat måtte blive fastsat en dato for Ukraines optagelse i EU.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Sagen har ikke i sig selv direkte erhvervsøkonomiske konsekvenser i Danmark.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Sagen har ikke i sig selv samfundsøkonomiske konsekvenser.

8. Høring

Sagen har ikke været i ekstern høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er generelt bred enighed blandt EU-landene om vigtigheden af, at EU yder finansiel støtte til Ukraine. Der er enighed i EU ift. arbejdet med at anvende ekstraordinære indtægter fra immobiliserede russiske centralbankaktiver til at støtte Ukraine. Der har desuden været meget bred opbakning blandt EU-landene til på basis af G7-aftalen at oprette et nyt ekstraordinært MFA-lån til Ukraine og til etableringen af en samarbejdsmechanisme for lån til Ukraine. Det særskilte forslag vedrørende forlængelse af immobiliseringen af de russiske aktiver frem til 31. januar 2028 har opbakning fra næsten alle EU-lande, men kræver enstemmighed.

Nogle lande ønsker at undersøge mere vidtgående tiltag vedrørende de immobiliserede russiske centralbankaktiver, såsom muligheden for at anvende selve hovedstolen til at støtte Ukraine. Andre lande er tilbageholdende med dette med henvisning til de potentielle juridiske, finansielle og politiske risici forbundet hermed.

10. Regeringens generelle holdning

Fra dansk side har man støttet, at der oprettes et ekstraordinært MFA-lån baseret på indtægter fra immobiliserede russiske centralbankaktiver, samt at der etableres en samarbejdsmechanisme for lån til Ukraine.

Regeringen støtter det særskilte forslag vedrørende forlængelse af immobiliseringen af de russiske aktiver frem til 31. januar 2028 for at skabe større forudsigelighed omkring de fremtidige ekstraordinære indtægter.

Regeringen bakker op om, at immobiliserede aktiver ikke frigives til Rusland, førend Rusland har ydet krigsskadeerstatning. Regeringen har ikke taget stilling til muligheden for mere vidtgående tiltag vedrørende de immobiliserede russiske centralbankaktiver.

Regeringen støtter generelt, at EU indtager en ledende rolle ift. støtte til Ukraine, så længe det skulle være nødvendigt. Det gælder både ift. finansiel assistance på kort sigt og ift. genopbygningen på lang sigt.

Regeringen arbejder løbende for, at EU indfører de hårdest mulige sanktioner mod Rusland, der kan findes enighed om i EU. Det er fra dansk side særlig vigtigt, at der i sanktionspakkerne fokuseres på maritime tiltag, energi (inkl. LNG), samt yderligere tiltag for at modgå sanktionsomgåelse.

Regeringen finder det desuden vigtigt, at EU aktivt udfordrer det falske russiske narrativ om, at sanktionerne ikke virker. Dette budskab er vigtigt at kommunikere ikke kun til EU's egne befolkninger, men ligeledes til befolkninger i tredjelande og Rusland selv.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Folketingets Europaudvalg er løbende blevet forelagt sagen vedr. de økonomiske og finansielle konsekvenser af Ruslands invasion af Ukraine, herunder senest 17. januar 2025 forud for ECOFIN 21. januar 2025.

Dagsordenspunkt 4: Implementeringen af genopretningsfaciliteten (RRF)

KOM(2020)408, KOM(2022)231, KOM(2025)21, KOM(2025)25

1. Resume

ECOFIN har godkendt rådsbeslutninger vedr. alle EU-landes genopretningsplaner og for flere lande også rådsbeslutninger om opdaterede planer. Processen med udbetalinger til landene pba. gennemførte milepæle og mål er ligeledes i gang.

ECOFIN ventes 18. februar 2025 at behandle Kommissionens forslag til reviderede rådsbeslutninger vedr. Belgiens, Letlands og Østrigs reviderede genopretningsplaner. Belgien og Letland har lavet målrettede justeringer af deres planer, der allerede indeholder REPowerEU-kapitler. Kommissionen har fremlagt samlede positive vurderinger af Belgiens og Letlands reviderede planer, herunder ift. at planerne fortsat lever op til genopretningsforordningens kriterier, bl.a. vedr. prioriteringen af grønne og digitale tiltag samt krav om kontrol- og revisionsmekanismer. Der ventes en lignende positiv vurdering af Østrigs plan forud for ECOFIN 18. februar 2025.

Regeringen støtter Rådets vedtagelse af de reviderede rådsbeslutning vedr. Belgiens og Letlands genopretningsplaner. Såfremt der fremlægges en lignende positiv vurdering af Østrigs plan, støtter regeringen også rådets vedtagelse af en revideret rådsbeslutning vedr. denne genopretningsplan. Det gør regeringen på baggrund af Kommissionens forslag og på basis af en række principper i overensstemmelse med forordningen om genopretningsfaciliteten, herunder at Kommissionen har tildelt en samlet positiv vurdering af genopretningsplanen som fastlagt i mandatet givet af Folketingets Europaudvalg 12. maj 2023 forud for ECOFIN 16. maj 2023.

2. Baggrund

EU-landene har i lyset af COVID-19-krisen aftalt et genopretningsinstrument ("Next Generation EU"), der tilvejebringer finansiering i form af fælles EU-lånoptagelse på i alt 750 mia. euro, som udmøntes gennem en række EU-programmer, særligt en genopretningsfacilitet ("Recovery and Resilience Facility") på 672,5 mia. euro, heraf direkte støtte (tilskud) for op til 312,5 mia. euro, som følger en fastlagt fordelingsnøgle, og udlån for op til 360 mia. euro (alle 2018-pri- ser).

For yderligere baggrund henvises til samlenotat af 26. september 2024.

3. Formål og indhold

ECOFIN ventes 18. februar 2025 at behandle Kommissionens forslag til reviderede rådsbeslutninger vedr. Belgiens, Letlands og Østrigs opdaterede genopretningsplaner. Det er muligt, at Kommissionen på rådsmødet vil give en generel status på implementering af genopretningsfaciliteten.

Revisionerne af Belgiens og Letlands genopretningsplaner indeholder målrettede justeringer, som er retfærdiggjort af objektive forhold. Østrigs genopretningsplan ventes ligeledes at indeholde målrettede justeringer.

Belgiens reviderede genopretningsplan vedrører ændringer i ét tiltag. Tiltaget, der skal bidrage til digitaliseringen af administrationen i Flandern, justeres mhp. at reducere administrative byrder. Samtidig bevares ambitionsniveauet ved tiltaget. Omkostningerne til planen er uændrede med revisionen (5,3 mia. euro). Andelen af midler, der går til hhv. grøn og digital omstilling er ligeledes uændret.

Letlands reviderede genopretningsplan vedrører ændringer i 28 tiltag. For 10 tiltag er der fundet bedre alternativer til at opnå formålet med tiltagene, bl.a. vedrørende et tiltag der skal forbedre den offentlige transport i hovedstaden Riga. For 13 tiltag er der fundet alternativer, der reducerer administrative byrder, mens ambitionsniveauet med tiltagene bevares, bl.a. på hhv. klima- og socialområdet. Det gælder fx vedr. et system, der anvendes som krisestyringsinstrument ifm. bl.a. klimaforandringer. For to tiltag er vilkårene i tiltagene ændret som konsekvens af, at der ikke var nok efterspørgsel på hhv. social- og digitaliseringsområdet. Frigivne midler herfra anvendes til at tilføje tre nye tiltag og opskalere et eksisterende tiltag på bl.a. klimaområdet. Omkostningerne til planen er uændret med revisionen (2,0 mia. euro). Andelen af midler, der anvendes til digital omstilling er ligeledes uændret, mens andelen af midler der går til grøn omstilling reduceres fra 41,5 pct. til 38,1 pct. Det er fortsat højere end det forordningsfastsatte krav på 37 pct.

Planerne tildeles **en samlet positiv vurdering** fsva. vurderingskriterierne fastlagt i forordningen om genopretningsfaciliteten, herunder bl.a. ift. de skønnede omkostninger til hhv. klimatiltag og digitale tiltag, opfyldelse af kravet om at adressere alle eller størstedelen af landets anbefalinger i det europæiske semester, opfyldelse af “do no significant harm”-princippet samt krav om kontrol- og revisionsmekanismer, *jf. tabel 1*.

Tabel 2**Kommissionens vurdering af Belgiens og Letlands reviderede genopretningsplaner**

	Belgien	Letland
1. Bidrager til de 6 søjler: i) grøn omstilling, ii) digital omstilling, iii) bæredygtig og inklusiv vækst, iv) samhørighed, v) Sundhedsmæssig robusthed, vi) børn og unge	A	A
2. Adressere anbefalinger i det europæiske semester	A	A
3. Skabe vækst, arbejdspladser, social robusthed mv.	A	A
4. Alle initiativer efterlever "do no significant harm" (tiltag til energiinfrastrukturforbedringer, der understøtter aktuelle behov vedr. energiforsyningsikkerheden relateret til gas og olie kan under særlige tilfælde undtages. Negative klima- og miljømæssige konsekvenser af sådanne tiltag begrænses og skal være afstemt med 2050-klimamål. Hertil kan højst 30 pct. af et REPowerEU-kapitel undtages.)	A	A
5. Klimatiltag udgør mindst 37 pct.	A	A
6. Digitaliseringsiltag udgør mindst 20 pct. (REPowerEU-kapitlet er i udgangspunktet undtaget)	A	A
7. Genopretningsplanen har varig virkning	A	A
8. Effektive mål og milepæle for gennemførelsen	A	A
9. Rimelige og plausible omkostningsskøn	B	B
10. Tilstrækkelige kontrol- og revisionsmekanismer	A	A
11. Indeholder reformer og investeringer	B	A
12. REPowerEU-kapitlet indeholder tiltag, der bidrager effektivt til REPowerEU-målsætninger	A	A
13. REPowerEU-kapitlet indeholder tiltag, med forventede grænseoverskridende effekter, der bidrager positivt til energisikkerheden	A	A
Samlet positiv vurdering af genopretningsplan	Ja	Ja

Kilde: Kommissions forslag til rådsimplementerende beslutning vedr. Belgiens og Letlands genopretningsplaner.

4. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet ventes ikke at udtale sig om ECOFIN-drøftelsen om implementering af genopretningsfaciliteten samt Rådets godkendelse af Kommissionens evt. forslag til rådsbeslutninger for de enkelte landes genopretningsplaner, herunder med REPowerEU-kapitler. Europa-Parlamentet lægger generelt vægt på, at lande som modtager finansiering fra genopretningsfaciliteten efterlever EU's fundamentale rettigheder og retsstatsprincippet, og at genopretningsplanerne bidrager til bl.a. grøn og digital omstilling, samhørighed samt en styrket krisehåndtering.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret og lovgivningsmæssige konsekvenser

Rådets godkendelse af Kommissionens forslag til rådsbeslutninger for de enkelte landes genopretningsplaner har ikke i sig selv lovgivningsmæssige konsekvenser for gældende dansk ret.

7. Økonomiske konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser

Drøftelserne om implementering af genopretningsfaciliteten har ikke i sig selv statsfinansielle konsekvenser. Opdateringen af Belgiens, Letlands og Østrigs genopretningsplaner har ikke i sig selv statsfinansielle konsekvenser.

Udmøntningen af genopretningsfaciliteten vil have direkte negative statsfinansielle konsekvenser for Danmark, idet Danmark ikke vil modtage direkte støtte fra genopretningsfaciliteten i et omfang, som svarer til den andel af den direkte støtte, som Danmark skal finansiere med genopretningsinstrumentet og REPowerEU.

Genopretningsplanerne kan have afledte positive statsfinansielle konsekvenser, i det omfang de bidrager til at indfri formålet med genopretningsfaciliteten, herunder økonomisk genopretning, grøn og digital omstilling samt vækst og arbejdspladser.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Drøftelserne om implementering af genopretningsfaciliteten har ikke i sig selv samfundsøkonomiske konsekvenser.

Udmøntningen af genopretningsfaciliteten kan have positive samfundsøkonomiske konsekvenser, i det omfang planerne bidrager til at indfri formålet med genopretningsfaciliteten, og REPowerEU-tiltag i landene bidrager til hurtigere og effektiv udfasning af russisk fossil energi i EU. Midler til Danmark som led i udmøntningen af genopretningsfaciliteten kan understøtte vækst, arbejdspladser samt grøn og digital omstilling i Danmark.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Drøftelserne om implementering af genopretningsfaciliteten har ikke i sig selv erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Udmøntningen af genopretningsfaciliteten forventes at have positive erhvervsøkonomiske konsekvenser, idet det også potentielt kan styrke erhvervslivets rammevilkår. Det nærmere omfang vil afhænge af den konkrete implementering. Der vurderes at være et stort potentiale for danske eksportvirksomheder i forbindelse med udmøntning af midler fra genopretningsfaciliteten i andre EU-lande.

8. Høring

Forslaget har ikke været i ekstern høring

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

EU-landene ventes generelt at støtte de reviderede rådsbeslutninger vedr. opdaterede genopretningsplaner inklusiv eventuelle REPowerEU-kapitler på baggrund af Kommissionens forslag, der ventes godkendt med et kvalificeret flertal ifm. ECOFIN 18. februar 2025.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen lægger stor vægt på, at der sikres effektiv implementering af genopretningsfaciliteten, der leverer på aftalen af 21. juli 2020 i Det Europæiske Råd

om EU's flerårige finansielle ramme og genopretningsinstrument (Next Generation EU) samt forordningen om genopretningsfaciliteten, og således bidrager til en grøn genopretning.

Regeringen støtter overordnet ambitionen i REPowerEU om en hurtig udfasning af russisk fossil energi. Regeringen forholder sig til beslutninger om tilføjelse af REPowerEU-kapitler til EU-landenes genopretningsplaner i takt med, at der foreligger konkrete forslag.

Regeringen kan støtte Rådets vedtagelse af de reviderede rådsbeslutninger vedr. de enkelte EU-landes opdaterede genopretningsplaner inklusiv eventuelle REPowerEU-kapitler på baggrund af Kommissionens forslag og på basis af en række principper i overensstemmelse med forordningen om genopretningsfaciliteten, herunder at Kommissionen har tildelt en samlet positiv vurdering af genopretningsplanen, som fastlagt i mandatet givet af Folketingets Europaudvalg 12. maj 2023 forud for ECOFIN 16. maj 2023. Ift. ECOFIN 18. februar 2025 gælder det de reviderede rådsbeslutninger for Belgien og Letland. Det ventes ligeledes at gøre sig gældende for en revideret rådsbeslutning for Østrig.

Regeringen finder det generelt vigtigt, at modtagerlandene efterlever EU's fundamentale rettigheder og retsstatsprincippet og lægger stor vægt på, at Kommissionen anvender alle tilgængelige instrumenter til at sikre overholdelse heraf.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen om implementering af genopretningsfaciliteten, herunder rådsbeslutninger vedr. EU-landenes genopretningsplaner, blev i 2021 forelagt Folketingets Europaudvalg til forhandlingsoplæg 8. juli forud for ECOFIN 13. juli, samt til orientering 22. juli (skriftlig), 3. september, 1. oktober, 15. oktober, 4. november og 2. december forud for ECOFIN hhv. 26. juli, 6. september, 5. oktober, 28. oktober, 9. november og 7. december 2021. I 2022 er sagen blevet forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering forud for ECOFIN hhv. 18. januar, 2. maj, 17. juni, 8. juli, 4. oktober, 8. november og 6. december 2022. I 2023 er sagen forelagt Folketingets Europaudvalg til revideret forhandlingsoplæg 12. maj forud for ECOFIN 16. maj samt til orientering forud for ECOFIN 17. januar, 14. februar, 14. marts, 16. juni, 14. juli, 17. oktober, 8. november og 8. december 2023. I 2024 er sagen forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering forud for ECOFIN 12. marts, 12. april, 14. maj, 12. juni, 16. juli, 8. oktober, 5. november og 10. december 2024. I 2025 er sagen forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering forud for ECOFIN 21. januar 2025. Samlenotat om implementering af genopretningsfaciliteten blev desuden oversendt til Folketingets Europaudvalg forud for ECOFIN 15. marts 2022 og ECOFIN 5. april 2022 (sagen blev dog efterfølgende taget af dagsordenen for begge ECOFIN).

Samlenotat om forordningen om genopretningsfaciliteten tilgik Folketingets Europaudvalg forud for ECOFIN 9. juni 2020, forud for forelæggelse til forhandlingsoplæg 16. juni 2020, og forud for ECOFIN 6. oktober 2020, 19. januar, 16. februar, 16. marts, 16. april og 18. juni 2021.

Grund- og nærhedsnotat om genopretningsfaciliteten blev oversendt til Europaudvalget 25. juni 2020.

Sagen om REPowerEU-finansieringsforslaget blev forelagt Folketingets Europaudvalg til forhandlingsoplæg 8. juli forud for ECOFIN 12. juli 2022, samt til orientering 30. september forud for ECOFIN 4. oktober 2022. Grund- og nærhedsnotat om genopretningsfaciliteten blev oversendt til Europaudvalget 22. juni 2022.

Bilag 1: Vurderingskriterier for genopretningsplaner fastsat i forordningen for EU's genopretningsfacilitet

Bilagboks 1

Vurderingskriterier for genopretningsplaner fastsat i forordningen for EU's genopretningsfacilitet

1. Genopretningsplanen indebærer en fyldestgørende og tilstrækkelig afbalanceret reaktion på den økonomiske og sociale situation og bidrager derved på behørig vis til de seks søjler 1) grøn omstilling, 2) digital omstilling, 3) smart, bæredygtig og inklusiv vækst, herunder økonomisk samhørighed, arbejdspladser, produktivitet, konkurrenceevne, forskning, udvikling og innovation og et velfungerende indre marked med stærke SMV'er, 4) social og territorial samhørighed, 5) Sundhedsmæssig og økonomisk, social og institutionel robusthed, herunder med henblik på øget krisereaktionskapacitet og kriseberebthed, og 6) politikker for den næste generation, børn og unge, herunder uddannelse og færdigheder, idet der tages højde for de berørte EU-landes specifikke udfordringer og det økonomiske tilskud fra genopretningsfaciliteten til det pågældende EU-land.
2. Genopretningsplanen kan forventes effektivt at bidrage til at adressere landets udfordringer som identificeret i anbefalingerne til landet som led i det europæiske semester.
3. Genopretningsplanen kan forventes effektivt at bidrage til at styrke et lands vækstpotentiale, arbejdspladser, økonomiske, institutionelle og sociale robusthed, bidrage til implementeringen af den europæiske søjle for sociale rettigheder, herunder gennem fremme af politikker for børn og unge, imødegå økonomiske og sociale konsekvenser af krisen, og dermed fremme økonomisk, social og territorial samhørighed samt konvergens.
4. Reforme og investeringer inkluderet i genopretningsplanerne må ikke gøre betydelig skade mod EU's miljø og klimamål ("do no significant harm"-princip). I REPowerEU-kapitlet må der gøres midlertidige undtagelser fra "do no significant harm"-princippet til fordel for tiltag, der sikrer EU's nuværende energisikkerhed, hvis tiltaget samtidig minimerer miljøskaden og ikke bringer EU's klimamål i fare.
5. Genopretningsplanen, ekskl. et eventuelt REPowerEU-kapitel, indeholder tiltag, som udgør effektive bidrag til den grønne omstilling og til udfordringer forbundet hermed. Klimatiltag skal udgøre mindst 37 pct. af de skønnede omkostninger forbundet med genopretningsplanen. Eksempler herpå kan fx være energieffektivisering, udvikling og omlægning til vedvarende energi, bæredygtig industri, herunder landbrug og transport mv.
6. Genopretningsplanen, ekskl. et eventuelt REPowerEU-kapitel, indeholder tiltag, som effektivt bidrager til den digitale omstilling og til udfordringer forbundet hermed. Digitaliserings tiltag skal udgøre mindst 20 pct. af de skønnede omkostninger forbundet med genopretningsplanen. Det kan fx være digitale netværk og infrastruktur, cybersikkerhed eller digitalisering og udvikling af offentlig administration.
7. Genopretningsplanen kan forventes at have en varig virkning for det pågældende land.
8. De af landet foreslåede tiltag er tilstrækkelige til at sikre en effektiv overvågning og gennemførelse af genopretningsplanen, herunder milepæle og mål.
9. Et lands begrundelse for, at størrelsen af finansieringsbehovet forbundet med dets genopretningsplan er rimeligt og plausibelt, er på linje med principper om omkostningseffektivitet og står mål med den forventede nationale økonomiske og sociale effekt.
10. De ordninger, der foreslås af det pågældende EU-land ift. tilsyn og kontrol, forventes at forhindre, afsløre og udbedre korruption, svig og interessekonflikter ifm. udmøntningen af genopretningsmidlerne, herunder dobbeltfinansiering fra andre EU-programmer.
11. Genopretningsplanen indeholder tiltag til at gennemføre reformer og investeringer, der repræsenterer samhørighedsfremmende tiltag.
12. REPowerEU-kapitlet indeholder tiltag, der bidrager effektivt til REPowerEU-målsætninger om at bidrage effektivt til energisikkerhed, øge EU's energiforsyning, forøge brugen af vedvarende energikilder og energieffektivitet, forøge energiopbevaringsfaciliteter eller mindske afhængigheden af fossile brændsler før 2030.
13. REPowerEU-kapitlet indeholder tiltag med forventede grænseoverskridende effekter, der bidrager positivt til energisikkerheden i EU, mindsker afhængigheden af fossile brændstoffer eller reducerer energiefterspørgslen.

Kilde: Revideret forordning af 28. februar 2023 vedr. genopretningsfaciliteten: [EUR-Lex - 32023R0435 - EN - EUR-Lex \(europa.eu\)](#)

Bilag 2: Status for EU-landenes genopretningsplaner – ultimo januar 2025

Land	Beslutningsforslag ¹	Seneste revideret beslutningsforslag ²	Finansiel assistance (mia. euro)		Forudbetalinger (mia. euro)		Udbetalinger ⁶ (mia. euro)	
			Direkte støtte	Lån	Direkte støtte	Lån	Direkte støtte	Lån
BE	23. juni 2021	23. januar 2025	5,0	0,3	0,9	0,04	0,6	
BG	7. april 2022	21. november 2023	5,7	0,0			1,4	
CY	8. juli 2021	13. december 2024	1,0	0,2	0,2	0,03	0,2	
DK	17. juni 2021	18. november 2024	1,6	0,0	0,2⁷	-	0,7	
EE	5. oktober 2021	9. marts 2023	0,95	0,0	0,1	-	0,4	
FI	4. oktober 2021	16. juli 2024	1,9	0,0	0,3	-	0,2	
FR	23. juni 2021	26. juni 2023	40,3	0,0	5,7	-	25,2	
EL	17. juni 2021	18. december 2024	18,2	17,7	2,5	1,7	6,1	8,0
IE	16. juli 2021	21. maj 2024	1,2	0,0			0,3	
IT	22. juni 2021	26. april 2024	71,8	122,6	9,5	15,9	36,9	59,7
HR	8. juli 2021	21. november 2023	5,8	4,3	0,9	0,5	2,8	0,3
LV	22. juni 2021	27. januar 2025	1,97	0,0	0,3	-	0,5	
LT	2. juli 2021	24. oktober 2023	2,3	1,6	0,3	0,1	0,7	0,6
LU	18. juni 2021	9. december 2022	0,1	0,0	0,01	-	0,02	
MT	16. september 2021	26. juni 2023	0,3	0,0	0,1	-	0,1	
NL	8. september 2022	14. oktober 2024	5,4	0,0			1,3	
PL	1. juni 2022	16. juli 2024	25,3	34,5	0,6	4,5	6,8	9,0
PT	16. juni 2021	22. september 2023	16,3	5,9	2,0	0,4	6,5	2,6
RO	27. september 2021	21. november 2023	13,6	14,9	2,1	1,9	3,6	1,7
SK	21. juni 2021	26. juni 2023	6,4	0,0	0,9	-	2,6	
SI	2. juli 2021	20. november 2024	1,6	1,1	0,3	-	0,4	0,3
ES	16. juni 2021	19. december 2024	79,9	83,2	10,1	0,3	37,9	
SE	29. marts 2022	20. november 2024	3,4	0,0				
CZ	19. juli 2021	16. oktober 2024	8,4	0,8	1,1	-	3,1	0,2
DE	22. juni 2021	16. juli 2024	30,3	0,0	2,3	-	17,5	
HU	30. november 2022	23. november 2023	6,5	3,9	0,1	0,8		
AT	21. juni 2021	19. oktober 2023	3,9	0,0	0,5	-	0,7	
Beløb i alt	-	-	359,12	291,2	40,7	26,2	130,0	68,4
Lande i alt	27	27	27	14	23	11	23	8

Anm.: Beløb i løbende priser. ¹Dato for Kommissionens forslag til rådsbeslutninger om genopretningsplaner. Forslag, hvor dato for fremlæggelse er i kursiv, er rådgodkendt. ²Dato for Kommissionens forslag til reviderede rådsbeslutninger om genopretningsplaner. Forslag, hvor dato for fremlæggelse er i kursiv, er rådgodkendt. ³ EU-landene har i de fleste tilfælde ansøgt om mere finansiel assistance, end der tildeles de respektive lande i genopretningsfaciliteten, herunder fordi der på ansøgningstidpunkterne var usikkerhed om den endelige tildeling fra genopretningsfaciliteten. Differencer ift. den endelige finansielle assistance kan bl.a. håndteres via egen finansiering eller under bestemte betingelser ved justeringer af landenes genopretningsplaner. ⁴ Baseret på Kommissionens forslag til rådsbeslutninger om genopretningsplaner. Lån til et land kan som udgangspunkt udgøre op til 6,8 pct. af dets BNI i 2019. I forordningen om genopretningsfaciliteten er fastsat et loft på 360 mia. euro for den samlede tildeling af lån til EU-landene. ⁵ Udbetalinger på baggrund af opfyldte milepæle og mål (dvs. i tillæg til forudbetalinger). ⁶ Knap 1,5 mia. kr. udbetalt 2. september 2021.

Kilde: Kommissionens pressemeddelelser om indleverede genopretningsplaner og udbetalinger samt Kommissionens genopretnings-scoreboard: http://www.ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/.

Dagsordenspunkt 5: Præsentation af EU's konkurrenceevnekompass

1. Resume

Kommissionen ventes på ECOFIN 18. februar 2025 at præsentere sit konkurrenceevnekompass, der blev offentliggjort 29. januar 2025. Med kompasset har Kommissionen til hensigt at sætte retning for det videre arbejde med at styrke europæisk konkurrenceevne på basis af Draghi-rapporten. Kompasset indeholder overordnede politiske udmeldinger og prioriteter samt henvisninger til kommende konkrete lovforslag og udspil fra Kommissionen.

Konkurrenceevnekompasset lægger op til, at EU på linje med anbefalingerne i Draghi-rapporten skal 1) lukke innovationsgabene ift. særligt USA, 2) have en samlet plan for dekarbonisering og konkurrenceevne og 3) mindske afhængigheden af tredjelande og styrke sin sikkerhed. For at lykkes med de overordnede, anbefalede indsatsområder som peget på i Draghi-rapporten, skal EU samtidig sikre, at de grundlæggende forudsætninger er på plads, herunder i form af i) enklere og bedre regulering, ii) et udbygget og mere velfungerende indre marked, iii) bedre rammer for finansiering og mobilisering af investeringer, iv) de rette færdigheder hos arbejdsstyrken og v) styrket koordination af indsatser på hhv. nationalt og EU-niveau.

Regeringen vil tage Kommissionens præsentation af konkurrenceevnekompasset til efterretning. Regeringen vil tage stilling til de kommende konkrete forslag til at forbedre EU's konkurrenceevne i takt med at de fremlægges. Det er vigtigt for regeringen, at EU's konkurrenceevne og produktivitet styrkes via bedre rammebetingelser for europæiske virksomheder og private investeringer, herunder mere effektive og integrerede kapitalmarkeder og energimarkeder samt reduktion af byrder. Det er generelt vigtigt, at der arbejdes aktivt for at videreudvikle EU's indre marked samtidig med at kritiske afhængigheder nedbringes.

2. Baggrund

EU's konkurrenceevne er et centralt tema på den europæiske dagsorden. I sine politiske retningslinjer (af 18. juli 2024) for den nye Kommission fremhævede kommissionsformand, Ursula Von der Leyen, EU's konkurrenceevne som en hovedprioritet for Kommissionens arbejde i de kommende år. Det øgede fokus på EU's konkurrenceevne hos den nye Kommission såvel som i EU-debatten generelt skal ses i lyset af, at EU's konkurrenceevne halter efter særligt USA's, især pga. svagere europæisk produktivitetsudvikling, hvilket gradvist medfører lavere realindkomst og velstand i EU. Det skal derudover ses i lyset af, at både Kina og USA har iværksat aktive politikker for at styrke deres positioner inden for innovation og strategiske teknologier.

Den tidligere ECB-formand, Mario Draghi, offentliggjorde 9. september 2024 en rapport vedr. EU's konkurrenceevne. Rapporten var bestilt af kommissionsformanden og vil fungere som indspil til kommende konkurrenceevneinitiativer fra Kommissionen.

Draghi-rapporten

Draghi-rapporten slår fast, at EU har en konkurrenceevneudfordring, der kommer til udtryk ved svag BNP-vækst og et tiltagende BNP-gab mellem EU og USA, som særligt har været drevet af svag produktivitetsudvikling i EU. Draghi fremhæver, at EU's svagere produktivitetsudvikling i særlig grad kan tilskrives udviklingen i teknologitunge sektorer, særligt informations- og kommunikationsteknologi (ICT), som i særlig grad har drevet produktiviteten i USA de seneste årtier. Den svage produktivitetsudvikling vil, i kombination med en faldende arbejdsstyrke, på sigt svække EU's styrkeposition globalt og gøre det sværere at opretholde de europæiske velfærds- og velstandsniveauer samt begrænse muligheden for at fremme europæiske prioriteter inden for fx grøn omstilling og forsvar.

Draghi fremhæver følgende **overordnede indsatsområder** for at vende udviklingen:

1. Innovationsgab ift. USA og Kina skal lukkes: Draghi nævner bl.a., at der er behov for at styrke betingelser og nedbringe barrierer for innovation i EU og gøre det nemmere for europæiske virksomheder at skalere og få adgang til risikovillig kapital. Det vil ifølge Draghi bl.a. kræve udbygning af digital infrastruktur, bedre vilkår for topforskere, øget kommercialisering af forskning og innovation udført på universiteterne samt et mindre fragmenteret indre marked med bl.a. mere harmoniserede og enklere regler i teknologi-sektoren. Draghi peger også på, at der er behov for at øge arbejdsstyrkens kvalifikationer og i højere grad målrette uddannelsessystemerne til fremtidens teknologier. Der er bl.a. behov for, at uddanne flere inden for naturvidenskab, styrke de digitale færdigheder i arbejdsstyrken generelt og øge effektiviteten af uddannelsesindsatserne.
2. Øget dekarbonisering sammen med styrkelse af konkurrenceevnen: Der er behov for at sikre lavere energiomkostninger i EU, herunder for at styrke vilkårene for europæisk industri. EU bør ifølge Draghi bl.a. accelerere indsatsen med at udrulle bæredygtige energikilder, herunder ved at nedbringe administrative byrder relateret til etablering af bæredygtig energi samt gennem omfattende investeringer i energinettet. EU bør generelt fokusere sine investeringer i bæredygtig teknologi på områder, hvor EU har konkurrencemæssige fordele og vækstpotentiale. Der er ifølge Draghi bl.a. også behov for, at EU indretter sin handelspolitik mhp. i højere grad at diversificere energiforsyninger og opnå sikre og stabile forsyningskæder.

3. Styrket sikkerhed og reduktion af kritiske afhængigheder: Draghi peger på, at der er behov for, at EU udvikler en strategi mhp. at sikre robuste og stabile leverancer af kritiske råstoffer ("udenrigsøkonomisk politik"). EU bør ifølge Draghi bl.a. implementere forordningen om kritiske råstoffer fuldt ud samt udvikle en fælles platform for indkøb af råstoffer mhp. at udnytte sin markedsmagt. EU skal samtidig udnytte potentialet i unionens egne ressourcer gennem minedrift, genanvendelse og forskning i brugen af alternative materialer. EU bør samtidig fokusere på at udvikle en fælles strategi for udvikling af europæisk produktionskapacitet inden for kritiske teknologier. EU bør samtidig styrke sin forsvarssektor, herunder ved større grad af koordination af investeringer i denne sektor samt udvikling og investering i produktionskapacitet og forskning og udvikling i forsvarssektoren.

Foruden de tre ovenfor nævnte indsatsområder, peger Draghi på, at der er behov for at nedbringe administrative byrder og generelt styrke forvaltningen i EU. Draghi nævner bl.a., at der er behov for forenkling af regler og reduktion af administrative byrder for virksomheder, herunder ved at etablere en fælles metode til konsekvensvurderinger ved EU-regulering, som kan anvendes på tværs af EU-institutionerne. Draghi peger også på, at EU's beslutningstagen bl.a. kan gøres hurtigere og mere effektiv ved øget brug af kvalificeret flertal (QMV) ifm. afstemninger i Rådet samt ved øget anvendelse af muligheden for forstærket samarbejde, hvor grupper af EU-lande laver lovgivning sammen, som alene gælder de pågældende lande. Draghi foreslår desuden, at der skal etableres et nyt europæisk rammeværk for koordination af spørgsmål og indsatser vedr. europæisk konkurrenceevne.

Fsva. **finansieringen** af tiltagene i rapporten estimerer Draghi et yderligere investeringsbehov på 750-800 milliarder euro årligt, svarende til 4,4-4,7 pct. af EU's BNP i 2023. En stigning i EU's investeringer på 5 pct. af BNP vil bringe investeringerne som andel af BNP fra 22 til 27 pct. Draghi peger på, at mobilisering af private investeringer, der normalt udgør 4/5 dele af det samlede investeringer, vil være af afgørende betydning, men at der også vil være behov for øgede offentlige investeringer for at understøtte målsætningerne i rapporten⁵.

Draghi fremhæver, at der for at dække det yderligere investeringsbehov vil være behov for følgende tiltag:

6. Et mere integreret europæisk kapitalmarked: Rapporten fremhæver, at der er behov for et mindre fragmenteret og mere integreret europæisk kapitalmarked på linje med EU's ambition om udvikling af kapitalmarkedsunionen.

⁵ Det bemærkes, at Draghis skøn for det samlede løft i investeringsbehov bygger på en bottom-tilgang samt en række antagelser og derfor er behæftet med usikkerhed.

nen. Der er bl.a. behov for en fælles myndighed for regulering af værdipapirmarkederne, mere ensartet tilsynspraksis, øget ensartning ift. afvikling af værdipapirhandler samt øget ensartning af skatte- og insolvensregler.

7. Et **større og mere fokuseret EU-budget**: I rapporten vurderes det bl.a., at en for lille andel af EU's budget går til investeringer (cirka 1/3), samt at disse investeringer er spredt ud over for mange programmer (næsten 50 programmer), hvorfor disse i stedet bør samles og målrettes, og adgangen hertil for virksomheder bør forenkles. I rapporten anbefales det bl.a., at der etableres en såkaldt konkurrenceevnesøjle under den næste flerårige finansielle ramme (MFF).
8. Ny **fælles EU-gæld**: Gælden skal finansiere langsigtede projekter, særligt fælleseuropæiske 'offentlige goder', inden for bl.a. innovation og forsvar, hvilket vil fremme integrationen af kapitalmarkederne og øge EU's konkurrenceevne og sikkerhed. En forudsætning herfor er ifølge Draghi stærkere finanspolitiske regler, hvor øget fælles gæld modsvares af reduktion af nationale gælds niveauer.

Draghi-rapporten har siden dens offentliggørelse været en del af grundlaget for løbende drøftelser i Rådet og i Det Europæiske Råd og ventes fortsat at fungere som indspil til kommende drøftelser og EU-udspil.

3. Formål og indhold

Kommissionen ventes at præsentere sit *konkurrenceevnekompass* på ECOFIN 18. februar 2025. ECOFIN ventes efter Kommissionens præsentation at have en indledende, overordnet drøftelse af kompasset. Der er ikke lagt op til konkrete beslutninger eller konklusioner.

Konkurrenceevnekompasset blev offentliggjort 29. januar 2025 og tager form af en meddelelse med overordnede prioriterer for arbejdet med at styrke EU's konkurrenceevne på basis af bl.a. Draghi-rapporten. Meddelelsen identificerer bl.a. overordnede udfordringer for EU's konkurrenceevne samt indsatsområder og konkrete tiltag, som Kommissionen vil fremlægge og igangsætte i 2025 og 2026 for at adressere EU's konkurrenceevneudfordringer.

Kompasset identificerer på linje med Mario Draghis rapport tre transformationer, som er afgørende for EU's fremtidige konkurrenceevne. For det første skal innovationsgabet lukkes; for det andet er der brug for en samlet plan i EU for dekarbonisering og styrket konkurrenceevne; og for det tredje skal EU's økonomiske afhængigheder reduceres og sikkerheden øges. Kompasset peger bl.a. på følgende under de tre indsatsområder:

9. Lukning af **innovationsgabet**: EU's skal fjerne barrierer for opstarts- og skaleringsvirksomheder, herunder ved at lancere en *strategi for opstart og skalering*. Der vil bl.a. være behov for at sikre øget adgang til risikovillig kapital og et mindre fragmenteret europæisk indre marked. EU skal også øge

sine investeringer i forskning og udvikling, herunder mhp. at fremme teknologiske fremskridt inden for bl.a. kunstig intelligens og bæredygtighed. Der skal også sikres bedre betingelser for og investeringer i sektorer med stort vækstpotentiale, herunder inden for biovidenskab og rumindustrien. En række kommende initiativer så som EU's *lov for udvikling af cloud-teknologi og kunstig intelligens* samt EU's *kvantestrategi* har til hensigt at styrke Europas position inden for vigtige teknologiske områder. EU's skal ligeledes sikre bedre spredning og optag af nye teknologier i traditionelle sektorer. Der vil også være behov for at evaluere EU's konkurrencelovgivning, herunder ift. om der er unødige begrænsninger ift. skalering af virksomheder.

10. Samlet plan for **dekarbonisering og styrket konkurrenceevne**: Kommissionen vil bl.a. præsentere et udspil vedr. europæisk energi og industri, *Clean Industrial Deal*, der har til formål at sikre EU som et attraktivt sted for produktion, herunder for energiintensive industrier, samt at fremme grønne teknologier. Det er centralt for EU's konkurrenceevne at få sænket energipriserne, hvorfor EU bl.a. skal accelerere omstillingen til bæredygtig energi, herunder ved at udrulle og investere i bæredygtige energikilder og udbygge det europæiske energinet. EU bør også i højere grad omstille sig til en mere cirkulær økonomi og sikre en konkurrencedygtig og bæredygtig landbrugsproduktion. Kommissionen vil også foretage en evaluering af *CO₂-grænsetilpasningsmekanismen* (CBAM), herunder mhp. at reducere muligheden for at omgå mekanismens bestemmelser og reducere eventuelle negative konsekvenser for europæiske virksomheders værdikæder.
4. **Mindre afhængighed og styrket sikkerhed**: Handel med tredjelande er afgørende for Europas velstand, men det europæiske marked er i visse tilfælde for afhængig af én eller få leverandører, og EU har derfor brug for politikker og investeringer mhp. at sikre økonomisk sikkerhed. I tilfælde hvor uretfærdig konkurrence udgør en trussel for det indre marked, bør der anvendes nødvendige beskyttelsesværktøjer, såsom tilgængelige handelsforsvarsinstrumenter og regulering målrettet udenlandske subsidier. Mere intensiv koordinering blandt EU-landene og fælles indkøb på EU-niveau, herunder af kritiske materialer, kan desuden øge EU's indflydelse over for udenlandske parter. EU's virksomheder inden for forsvarssektoren er udfordret af en kombination af fragmentering og manglende investeringer. Europa skal derfor styrke forsvarssamarbejdet på tværs af landene ved bl.a. øget brug af fælles forsvarsindkøb, fremme af industrielle kapaciteter, samarbejde om forskning og udvikling koncentreret om europæiske initiativer, fælles forsvarsprojekter og etablere et indre marked for forsvar. Kommissionen vil præsentere en *hvidbog om Europas fremtidige forsvar*, der skal fastlægge de nødvendige indsats for at nå disse mål. En kommende *intern sikkerhedsstrategi* i EU skal være med til at sikre større modstandsdygtighed samt skitsere modforanstaltninger ift. de tiltagende sikkerhedstrusler fra bl.a. cyberangreb og angreb på kritisk infrastruktur.

I konkurrenceevnekompasset redegøres overordnet for konkrete tiltag, som Kommissionen påtænker at fremsætte forslag om inden for hver af ovenstående indsatsområder. Der er tale om ca. 40 tiltag, hvoraf nogle er nævnt i ovenstående gennemgang af de tre indsatsområder. *Bilag 1* gengiver de konkrete tiltag og den ventede timing af disse.

Kompasset udpeger endvidere fem horisontale indsatser, som er nødvendige for at understøtte de ovenstående prioriteter og konkurrenceevnen i EU på tværs af alle sektorer. Hovedbudskaberne i de horisontale indsatser gennemgås i det følgende:

11. **Forenkling af regler og byrdereduktion:** De reguleringsmæssige rammer skal forenkles, hvilket skal reducere byrder og fremme hastighed og fleksibilitet. Her anfører Kommissionen, at den eksisterende 25 pct.-målsætning for reduktion af rapporteringsbyrder (35 pct. for SMV) udvides, så målet omfatter alle administrative byrder for virksomheder. Man vil dermed reducere de administrative byrder i Europa for 37,5 mia. euro i den nuværende Kommissions mandatperiode.
5. **Det indre marked:** Det indre marked er stadig ikke fuldt udbygget og der eksisterer fortsat barrierer for handel og markedsintegration. For at øge konkurrenceevnen og fremme væksten vil Kommissionen derfor fokusere på at fjerne disse barrierer, herunder gennem en *horisontal indre markeds strategi*. Kommissionen vil også arbejde for at styrke forholdene for små og mellemstore virksomheder samt opstartsvirksomheder, især inden for teknologier som 5G, AI og vedvarende energi.
6. **Finansiering:** Adgangen til finansiering skal styrkes gennem en opsparrings- og investeringsunion og et mere fokuseret EU-budget, med særlig fokus på mobilisering af private investeringer. Kommissionen vil derfor fremlægge en *strategi for en opsparrings- og investeringsunion* mhp. at fremme arbejdet med at styrke mobiliseringen af kapital til europæiske projekter. Under EU's kommende flerårige finansielle ramme for EU's budget (MFF) vil der blive fremsat forslag om en *konkurrenceevnefond*, som skal strømline EU's investeringsprogrammer og understøtte strategiske teknologier og fremme private investeringer.
7. **Arbejdsstyrkens færdigheder og social retfærdighed:** Arbejdsstyrkens færdigheder skal styrkes og der skal sikres øget udbud af kvalitetsjob og samtidig sikres social retfærdighed. Kommissionen vil arbejde for, at indsatser vedr. bl.a. livslang læring og samarbejde mellem virksomheder og universiteter styrkes.
8. **Koordination af konkurrenceevnepolitikker:** Politikker skal koordineres bedre på EU og på nationalt niveau ved etableringen af et instrument til koordination af konkurrenceevnetiltag. Koordinationsinstrumentet skal

styrke koordinationen mellem EU-landene, så nationale industri- og investeringspolitikker i højere grad er afstemt og adresserer fælleseuropæiske prioriter. Koordinationsinstrumentet vil sammen med det europæisk semester bidrage til at sætte retning for investeringer under EU-budgettet og med det kommende forslag til EU's flerårige finansielle ramme (MFF) vil Kommission foreslå etableringen af en ny konkurrenceevnefond, der skal understøtte koordinationsinstrumentet.

Konkurrenceevnekompasset redegør overordnet for konkrete tiltag, som Kommissionen påtænker at fremsætte forslag om for at fremme ovenstående horisontale indsatser. Der er tale om ca. 10 tiltag, hvoraf nogle er nævnt i ovenstående gennemgang af de horisontale indsatser. *Bilag 2* gengiver de konkrete tiltag og den ventede timing af disse.

4. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet har ikke udtalt sig om Kommissionens konkurrenceevnekompas.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret og lovgivningsmæssige konsekvenser

Ikke relevant.

7. Økonomiske konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser

Sagen vurderes ikke i sig selv at have statsfinansielle konsekvenser for Danmark. En eventuel udmøntning af konkrete initiativer i konkurrenceevnekompasset, herunder initiativer vedr. EU-budgettet, vil kunne have statsfinansielle konsekvenser for Danmark. Der vil blive taget stilling til eventuelle konsekvenser, når evt. forslag til konkrete initiativer foreligger.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Sagen vurderes ikke i sig selv at have erhvervsøkonomiske konsekvenser for Danmark. Initiativer mhp. at fremme europæisk konkurrenceevne vil kunne have positive erhvervsøkonomiske konsekvenser, særligt i det omfang initiativerne bidrager til at styrke rammebetingelserne for europæiske virksomheder og private investeringer.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Sagen vurderes ikke i sig selv at have samfundsøkonomiske konsekvenser for Danmark. Initiativer mhp. at styrke den europæiske konkurrenceevne vil kunne have positive samfundsøkonomiske konsekvenser i det omfang, at initiativerne er med til at styrke betingelserne for vækst og beskæftigelse.

8. Høring

Konkurrenceevnekompasset blev sendt i høring i EU-specialudvalget for konkurrenceevne, vækst og forbrugerspørgsmål den 29. januar med frist for høringssvar den 5. februar 2025.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

EU-landene ventes at kunne tage præsentationen af Kommissionens konkurrenceevnekompasset til efterretning. EU-landene er generelt enige om, at EU's konkurrenceevne bør styrkes, og der ventes overordnet støtte til indsatsområderne fremhævet i kompasset, herunder mobilisering af private investeringer og reduktion af byrder. Der ventes samtidig blandt landene forskellige holdninger på en række områder, herunder i spørgsmål berørt i de konkrete kommende forslag og udspil fra Kommissionen.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen vil tage Kommissionens præsentation af konkurrenceevnekompasset til efterretning. Regeringen vil tage stilling til de kommende konkrete forslag til at forbedre EU's konkurrenceevne i takt med at de fremlægges.

Regeringen finder det vigtigt, at der sættes en klar retning og præsenteres konkrete forslag til at forbedre EU's konkurrenceevne. Regeringen deler vurderingen af, at EU's konkurrenceevne er udfordret, særligt som følge af en svag produktivitetsudvikling og strukturelle barrierer for innovation og vækst. Det er en tværgående udfordring på tværs af EU-landene, som kræver målrettede strukturelle reformer og konkrete tiltag på tværs af politikområder.

Det er en topprioritet for regeringen at styrke EU's konkurrenceevne og produktivitet ved at fremme innovation, investeringer og effektive markedsmekanismer. Det kræver bedre rammevilkår, herunder lettere adgang til privat kapital, bedre betingelser for private investeringer og forenkling af regler og nedbringelse af byrder, som hæmmer virksomhedernes produktivitet. Det skal styrke potentialet for vækst og velstand og sikre, at EU kan konkurrere globalt om fremtidens innovation og produktion af grønne, digitale og strategiske teknologier.

Regeringen finder det vigtigt, at indsatsen med at skabe bedre rammevilkår understøttes af omfattende forenklingstiltag, der nedbringer byrderne for virksomhederne og forbedrer det indre markeds funktion. Regeringen støtter i det lys Kommissionens arbejde med byrdereduktioner og forenklinger, men understreger behovet for en ambitiøs tilgang hvor der også arbejdes for at begrænse byrder ifm. ny lovgivning. Det er ligeledes vigtigt at der sikres fremskridt ift. at videreudvikle det indre marked og kapitalmarkedsunionen samt nationale reformer, der styrker betingelserne for produktivitet og vækst.

Regeringen støtter ligeledes, at den grønne omstilling indgår som central transformation i kompasset og i indsatsen for at forbedre EU's konkurrenceevne. Regeringen arbejder i den forbindelse aktivt for at styrke den grønne omstilling. Regeringen kan også støtte, at der i indsatsen med at styrke europæisk konkurrenceevne fokuseres på fremme af digitalisering. Regeringen finder det ligeledes vigtigt, at arbejdet med at styrke EU's økonomiske sikkerhed og nedbringe afhængigheder prioriteres.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Folketingets Europaudvalg modtog samlenotat om sagen ifm. forelæggelsen af dagsordenen for ECOFIN 21. januar 2025. Sagen blev dog efterfølgende taget af dagsordenen og flyttet til ECOFIN 18. februar 2025.

Bilag 1 – Tiltag vedr. kompassets overordnede indsatsområder

Bilagstabel 4 Overordnede indsatsområder

Lukning af innovationsgab	Timing
Start-up and Scale-up Strategy	K2 2025
28 th regime	K4 2025 – K1 2026
European Innovation Act	K4 2025 – K1 2026
European Research Area Act	2026
AI Factories Initiative and Apply AI and AI in Science and Data Union Strategies	K1 2025 og K3 2025
EU Cloud and AI Development Act	K4 2025 – K1 2026
EU Quantum Strategy and Quantum Act	K2 2025 og K4 2025
European Biotech Act and Bioeconomy Strategy	2025-2026
Life Sciences Strategy	K2 2025
Advanced Materials Act	2026
Space Act	K2 2025
Review of the Horizontal Merger Control Guidelines	-
Digital Networks Act	K4 2025
Samlet plan for dekarbonisering og styrket konkurrenceevne	
Clean Industrial Deal and an Action Plan on Affordable Energy	K1 2025
Industrial Decarbonisation Accelerator Act	K4 2025
Electrification Action Plan and European Grids Package	K1 2026
New State Aid Framework	K2 2025
Steel and metals action plan	2025
Chemicals industry package	K4 2025
Strategic dialogue on the future of the European automotive industry and Industrial Action Plan	K1 2025
Sustainable Transport Investment Plan	K3 2025
European Port Strategy and Industrial Maritime Strategy	2025
High Speed Rail Plan	2025
Carbon Border Adjustment Mechanism (CBAM) Review	2025
Circular Economy Act	K4 2026
Vision for Agriculture and Food	K1 2025
Oceans Pact	K2 2025
Amendment of the Climate Law	2025
Mindre afhængighed og styrket sikkerhed	
Conclude and implement ambitious trade agreements, Clean Trade and Investment Partnerships	-
Trans-Mediterranean Energy and Clean Tech Cooperation initiative	K4 2025
Joint purchasing platform for Critical Raw Minerals	K2-3 2025
Revision of directives on Public Procurement	2026
White Paper on the Future of European Defence	K1 2025
Preparedness Union Strategy	K1 2025
Internal Security Strategy	K1 2025
Critical Medicines Act	K1 2025
European Climate Adaptation Plan	2026
Water Resilience Strategy	K2 2025

Kilde: Kommissionens konkurrenceevnekompas

Bilag 2 – Tiltag vedr. kompassets horisontale indsatsområder

Bilagstabel 1 Horisontale indsatser mhp. at understøtte konkurrenceevnen i EU

Tiltag vedr. horisontale indsatser	Timing
Omnibus simplification and definition of small mid-caps	26/2/2025
European Business Wallet	2025
Single Market Strategy	K2 2025
Revision of the Standardisation Regulation	2026
Savings and Investments Union	K1 2025
Next MFF, including Competitiveness Fund and a Competitiveness Coordination Tool	2025
Union of Skills	K1 2025
Quality jobs roadmap	K4 2025
Skills Portability Initiative	2026

Kilde: Kommissionens konkurrenceevnekompas.